İŞKUR

2015

GÜMÜŞHANE

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜMÜŞHANE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

Musa ŞİBİL - Memur

Serkan YILMAZ – İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun ülkelerin en önemli sorunlarının başında işsizlik gelmektedir. Toplumdaki aile yapısı, eğitim düzeyleri, yoksulluk ve suç oranları başta olmak üzere, işsizlik, gerek nedenleri gerekse sonuçları bakımından birçok konu ile yakından ilgilidir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın artırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkinliği bir zorunluluk halini almıştır.

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarının etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda, kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla Çalışma ve İş Kurumu kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Başkanlığını yürüttüğüm 'İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu'nun en önemli görevi, il düzeyinde istihdamı koruyucu, geliştirici ve işsizliği önleyici tedbirleri belirlemek ve gereği için söz konusu tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlara bildirmektir. Bu görevin yerine getirilebilmesi için halen istihdam edilen ve gelecekte ihtiyaç duyulacak işgücünün tespit edilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu amaç doğrultusunda hazırlanan Gümüşhane İli İşgücü Piyasası Analiz Raporunun tüm taraflarla paylaşılarak, aranan mesleklerde eğitim/programların düzenlenmesi ve işsizliğin azaltılması hedeflenmiştir.

Bu çalışmada emeği geçen Gümüşhane Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz personeli ile katkı veren işveren/işveren vekillerine teşekkür eder, ilimiz İşgücü Piyasası Analiz Raporunun tüm taraflara hayırlı ve yararlı olmasını dilerim.

Yücel Yavuz
Gümüşhane Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece Çalışma ve İş Kurumu için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2015 yılı Mart-Nisan aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için Türkiye geneli 186 bin 37 işyeri için kurum personelimiz, işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmış ve veriler üretilmiş olup İlimizde ise bu kapsamda 170 işyeri için veriler derlenmiştir.

Türkiye geneli ve İl düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan 2015 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" raporu hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Dilek Şehnaz AŞICI
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ vi
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ 8
GİRİŞ 10
BİRİNCİ BÖLÜM 11
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 11
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 11
1) GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 11
2) İŞKUR GÖSTERGELERİ 13
2.1) KAYITLI İŞSİZ 13
2.2) AÇIK İŞLER 16
2.3) İŞE YERLEŞTİRMELER 18
2.4) MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 21
2.5) İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 23
İKİNCİ BÖLÜM 24
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 24
AMAÇ VE YÖNTEM 24
3) İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 26
3.1) İŞYERİ VERİLERİ 26
4) AÇIK İŞLER 42
4.1) AÇIK İŞLERDE ARANAN BECERILER 58
5) TEMININDE GÜÇLÜK ÇEKILEN MESLEKLER 66
6) İSTIHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTISI 80
SONUÇ 86
KAYNAKÇA 87
EKLER 88
Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 88
Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 95
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 98
Ek 4- Ek Tablolar 106
Ek 5- 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri 106

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 11
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı 15
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 17
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı 20
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri 22
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı 23
Tablo 7: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı 26
Tablo 8: Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 27
Tablo 9: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 30
Tablo 10: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler 32
Tablo 11: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları 33
Tablo 12: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar 34
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 35
Tablo 14: Vardiyalı Çalışma Yapılan Sektörlerin Oranı Ve Çalışan Sayısı 36
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler 37
Tablo 16: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı 40
Tablo 17: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı 41
Tablo 18: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları 43
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları 45
Tablo 20: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı 46
Tablo 21: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 46
Tablo 22 : Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 48
Tablo 23: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 49
Tablo 24: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 50
Tablo 25: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 51
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 52
Tablo 27: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları 53
Tablo 28: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları 53
Tablo 29: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 54
Tablo 30: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 54
Tablo 31: Vardiyalı Çalışma Yapılana İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 55
Tablo 32: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı 57

Tablo 33: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 61
Tablo 34: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 61
Tablo 35: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 62
Tablo 36: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 64
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 65
Tablo 38: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 67
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı 68
Tablo 40: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler 70
Tablo 41: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 75
Tablo 42: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 76
Tablo 43: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 77
Tablo 44: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 79
Tablo 45: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 79
Tablo 46: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 81
Tablo 47: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları 81
Tablo 48: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 82
Tablo 49: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek 83
Tablo 50: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler 84
Tablo 51: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 85

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 12
Grafik 2 : Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı 13
Grafik 3: Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Kayıtlı İşsiz Oranı 14
Grafik 4: Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı 16
Grafik 5: Yıllara Göre Açık İş 17
Grafik 6: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme 18
Grafik 7 : Cinsiyete Göre Yıllar İtibariyle İşe Yerleştirme Oranları 19
Grafik 8 : Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 29
Grafik 9: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı 30
Grafik 10: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar 31
Grafik 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları 39
Grafik 12: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı 40
Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerleri 42
Grafik 14: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları 44
Grafik 15: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 47
Grafik 16: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı 51
Grafik 17: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Dağılımı 55
Grafik 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Dağılımı 56
Grafik 19: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi 60
Grafik 20: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 62
Grafik 21: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 63
Grafik 22 : İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 64
Grafik 23: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 66
Grafik 24: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı 69
Grafik 25: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 70
Grafik 26: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 71
Grafik 27: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 73
Grafik 28: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 78
Grafik 29: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 80

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

İPTA : İşgücü Piyasası Talep Araştırması

İÖ : İşsizlik Ödeneği

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TGÇM: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

2015 yılı Mart-Nisan aylarında İl Müdürlüğümüz tarafından İş Gücü Piyasası Analizi kapsamında İl genelindeki 10 ve üzeri çalışanı olan işyerleri üzerinde yapılan araştırmalar kapsamında 2015 yılı birinci döneme ait elde edilen verilere göre İl Müdürlüğümüze kayıtlı işsizlerde, açık işlerde ve işe yerleştirmelerde meslekler bakımından ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almaktadır. Bu kapsamda açık işlerin karşılanma durumu gözetilerek İl Müdürlüğümüz tarafından yıl içerisinde çeşitli kurslar düzenlenmiş olup toplam 196 kurs/program açılmış ve 461 kişi bu kurs/programlardan faydalanmıştır.

Araştırma yapılan işyerlerinden elde edilen verilere göre İl genelinde sektörlere göre en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olup bu sektörü İnşaat ve İmalat sektörleri takip etmektedir. Sektörlere göre çalışan sayısı bakımından ise en fazla çalışan Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunmaktadır.

Sektörlere göre işveren sayısı ve çalışan sayıları incelendiğinde Bilgi ve İletişim sektöründeki ortalama çalışan sayısı 149 kişi olarak ilk sırada yer almaktadır. İlde toplam 4.357 çalışanın 3.607'si erkek ve 750'si kadınlardan oluşmaktadır. Bu miktarlara göre; çalışılanların meslek grupları incelendiğinde erkeklerde 1073 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen İşler ilk sırada yer alırken kadınlarda ise 241 kişi ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar ilk sırada yer almaktadır.

En çok çalışılan meslekler arasında ilk üç sırayı Beden İşçisi (Genel), Müşteri Temsilcisi, Temizlik Görevlisi meslekleri yer alırken cinsiyet ayrımına göre incelendiğinde ise erkeklerde ilk üç sırayı Beden İşçisi (Genel), Ağır Kamyon Şoförü ve Temizlik Görevlisi meslekleri paylaşırken kadınlarda ise bu sıralama Müşteri Temsilcisi, Temizlik Görevlisi ve Pestil İmalat Elemanı olarak farklılık göstermektedir.

Yapılan araştırma kapsamında ilde toplam 116 kişilik açık iş bulunmakta olup en fazla açık iş yüzde 24,9 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe görülmektedir. Meslek gruplarında ise en fazla açık iş yüzde 54,6 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler mesleğinde bulunmaktadır. Meslekler bazında açık işler incelendiğinde ise en fazla açık iş yüzde 36,7 ile Beden İşçisi Genel mesleği yer alırken bu mesleği yüzde 8 ile Temizlik Görevlisi mesleği takip etmektedir.

Eğitim durumuna göre en fazla açık iş yüzde 33,6 ile Lise altı eğitim düzeyinde bulunmakta olup bu eğitim düzeyindeki açık işlerin tamamını erkek çalışanlar oluşturmaktadır. Kuruma kayıtlı açık işlerde istenilen özellik bakımından ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer alırken açık işlerin aranma kanallarına göre en fazla Çalışma ve İş Kurumu aracılığı ile iş arama yer almaktadır.

Gümüşhane ilinde sektör bazında temininde güçlük çekme bakımından Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü birinci sırada yer alırken meslek grupları bazında ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almaktadır. İlde en fazla temininde güçlük çekilen meslek ise Isı Yalıtımcısıdır. Temininde güçlük çekme nedenlerinin başında ise gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Bu araştırma kapsamına giren işyerlerinin gelecek dönem istihdam öngörülerine göre istihdam artışı beklenilen mesleklerin başında Güvenlik Görevlisi (Silahlı) mesleği varken istihdam azalışı beklenen mesleklerin başında ise Temizlik Görevlisi mesleği yer almaktadır.

GİRİŞ

Gümüşhane ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Gümüşhane ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Gümüşhane işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

1) GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR90** olarak sınıflandırılan iller Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin ve Gümüşhane'dir.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Gümüşhane ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Gümüşhane iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Gümüşhane ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[1]

Yıllar	İşgücüne Katılım	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	65,4	5,0	62,2
2009	62,4	4,4	59,6
2010	58,8	5,8	55,4
2011	56,7	6,1	53,2
2012	53,8	5,8	50,6
2013	49,9	7,2	46,3

Kaynak: TÜİK

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[2]

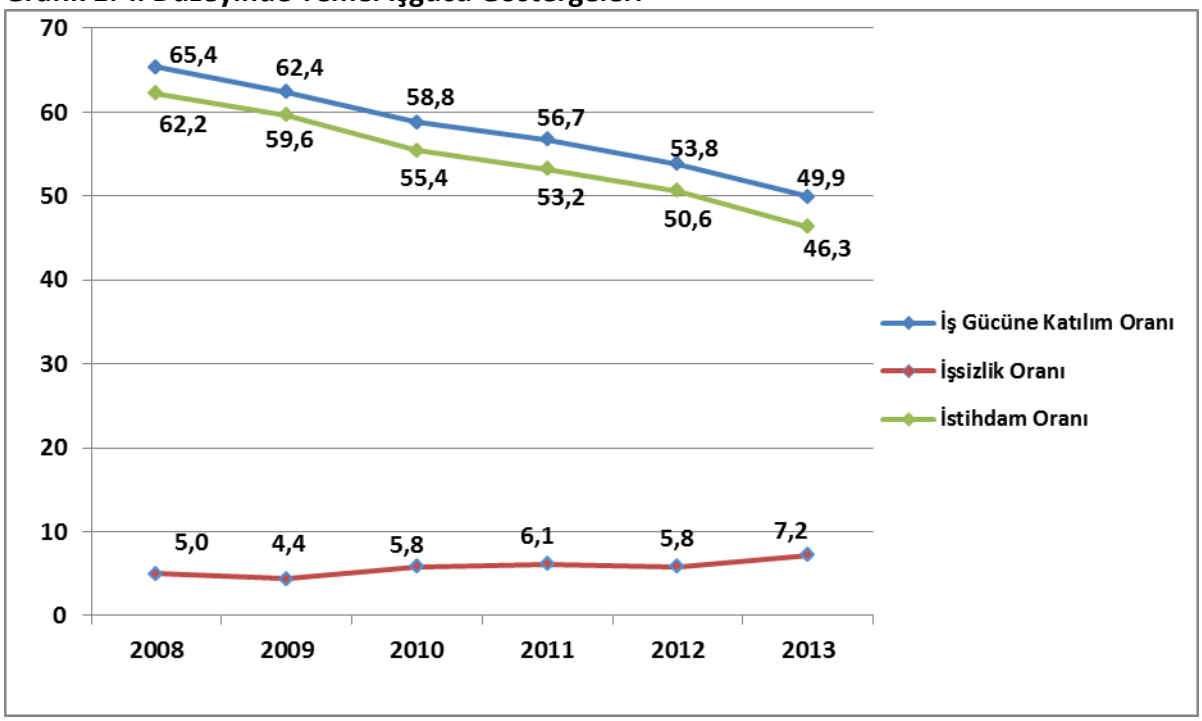

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar azalış göstermiş olup, 2012-2013 yılları arasında sert bir düşüş yaşamıştır. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli azaldığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar azalış göstermiş olup söz konusu oran 2012-2013 döneminde 4 puanlık bir azalışla en sert düşüşü göstermiştir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır. Birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişememesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım gösterememesi söz konusu olmuştur.

[2] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı bazı yıllarda, bir önceki yıla göre azalış gösterse de genel eğilim işsizlik oranının artışı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Gümüşhane ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı fakat bu duruma nazaran istihdam alanlarının artmadığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Gümüşhane ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır. Bunlar da Gümüşhane ili işgücü piyasası için olumlu göstergelerdir.

2) İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

2.1) KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Gümüşhane ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2 : Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

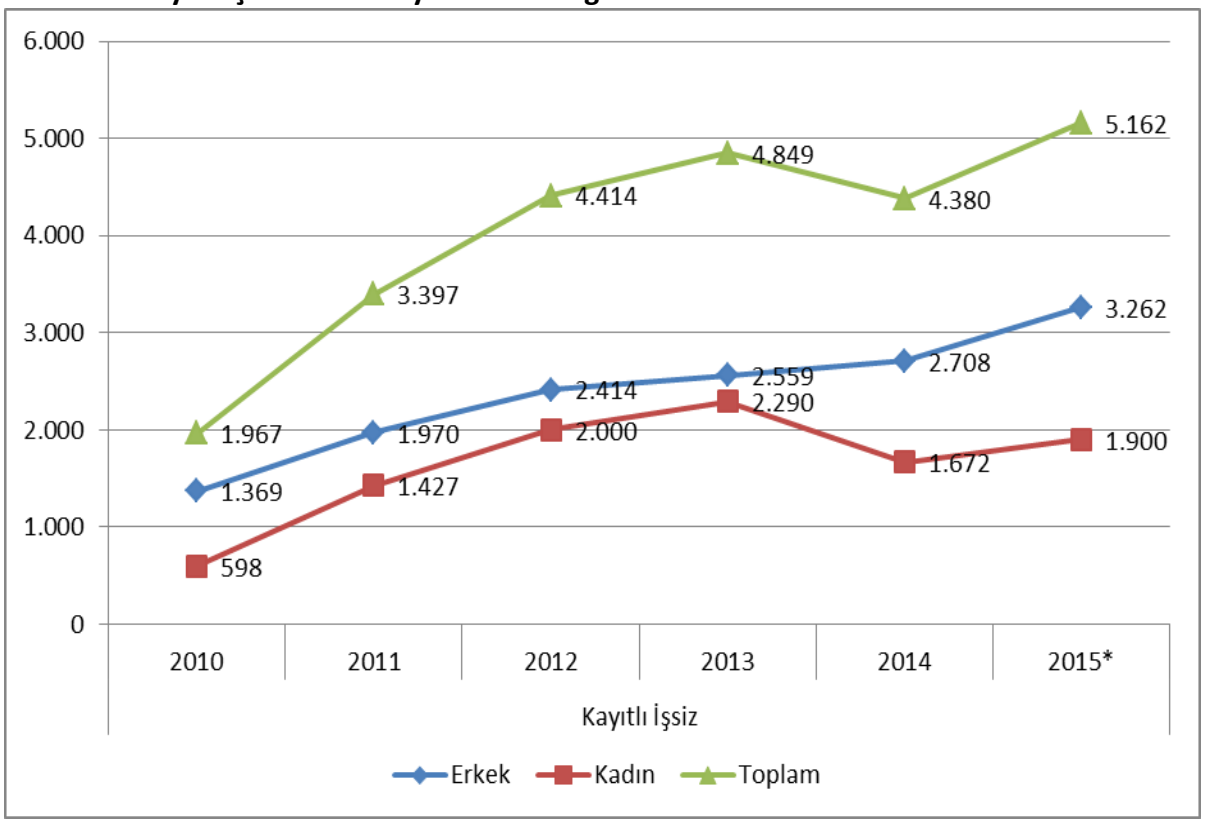

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibariyle

2010 yılında Gümüşhane ilinde 1.967 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı iki kattan fazla artarak 5.162'ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenmektedir. Kadınların sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2014 yılında bir düşüş yaşanmış, sonra artış yine devam etmiştir. Kadınlarda 2010 yılında 598 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 1.900 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Grafik 3: Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Kayıtlı İşsiz Oranı

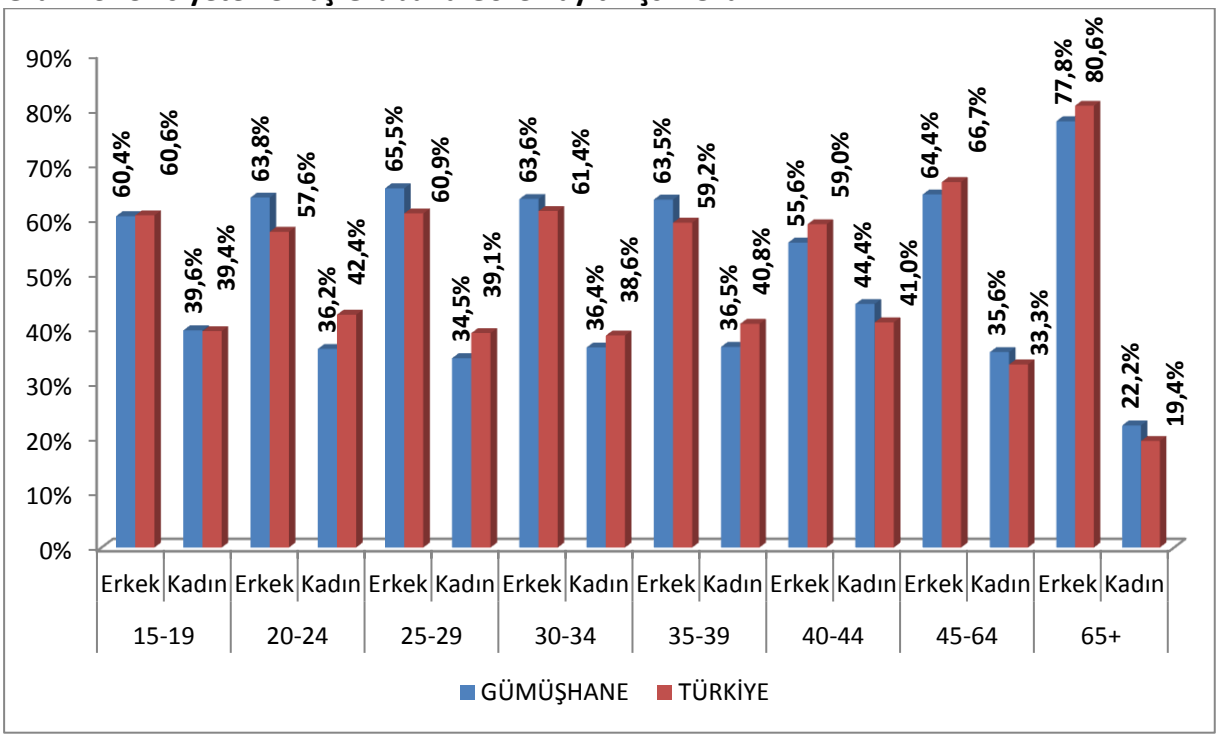

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibariyle

2015 Haziran sonu itibariyle cinsiyete ve yaş grubuna göre kayıtlı işsiz verileri incelendiğinde verilerin Türkiye verileri ile benzerlik gösterdiği, özellikle 15-19 yaş grubundaki kayıtlı işsizlerin Türkiye verisi ile hemen hemen eşit olduğu dikkati çekmektedir. Bütün yaş gruplarında erkeklerin oranının kadınların oranından fazla olduğu görülmektedir. Bunun sonucunda ilimizde ve Türkiye de erkeklerin kadınlardan daha aktif olarak iş aradığı sonucuna varılmaktadır.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

Meslek	GÜMÜŞHANE	Meslek	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.883	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	581.865
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	469	BÜRO MEMURU (GENEL)	117.123
BÜRO MEMURU (GENEL)	317	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	98.567
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	108	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	95.707
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	95	SATIŞ DANIŞMANI	85.216
GARSON (SERVİS ELEMANI)	79	SEKRETER	63.783
BÜRO İŞÇİSİ	70	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	59.779
ÖN MUHASEBECİ	69	ÖN MUHASEBECİ	59.162
SATIŞ DANIŞMANI	68	GARSON (SERVİS ELEMANI)	41.370
SEKRETER	59	ÇAYCI	38.406
AŞÇI YARDIMCISI	56	MUHASEBECİ	34.695
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	55	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	32.193
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	54	AŞÇI	29.513
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	53	KASİYER	28.547
KASİYER	41	AŞÇI YARDIMCISI	28.152
MUHASEBECİ	39	REYON GÖREVLİSİ	27.738
İŞLETMECİ	38	MAKİNECİ (DİKİŞ)	26.668
KALORİFER ATEŞÇİSİ (KATI VE SIVI YAKIT)	37	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	22.255
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	31	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	21.706
BULAŞIKÇI (STEVARD)	31	PAZARLAMACI	21.345
Genel Toplam	**5.162**	**Genel Toplam**	**3.053.833**

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibariyle

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 5 bin 162'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk üç meslek beden işçisi(genel), beden işçisi(temizlik) ve büro memuru(genel) mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Türkiye verileri incelendiğinde ise ilk sırada Gümüşhane verileri gibi Beden İşçisi(Genel) mesleği yer alırken bu mesleği Büro Memuru(Genel) ve Temizlik görevlisi meslekleri takip etmektedir.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Grafik 4: Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı

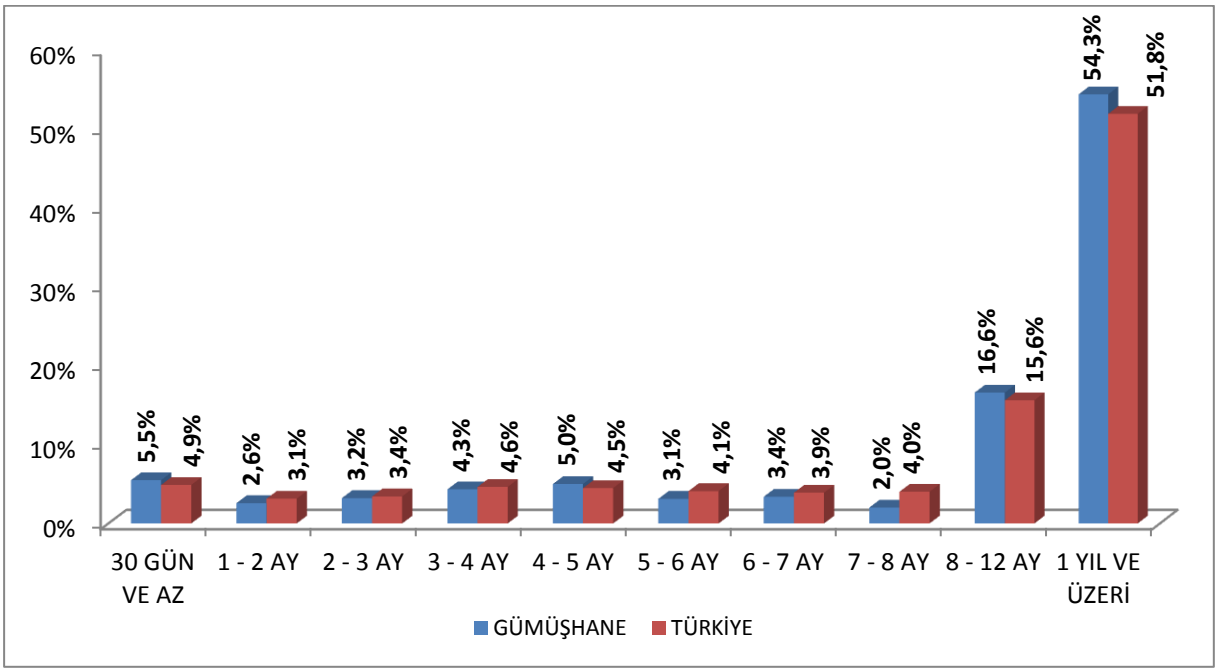

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibariyle

2015 yılı Haziran sonu itibariyle İlde kayıtlı işsizlerin yüzde 45,7' lik kısmı bir yıldan az beklerken bu oran Türkiye verilerinde yüzde 48,2' dir. Yani ilde işe yerleştirilmeyi bekleyen her 100 kayıtlı işsizin 46' sı bir yıl içerisinde işe yerleştirilmektedir. Türkiye verilerinde ise bu sayı 48'e yükselmektedir.

2.2) AÇIK İŞLER

Bu bölüm bizlere il genelinde hangi sektör, hangi meslek grubu ve en önemlisi hangi mesleklerde açık iş eğiliminin fazla olduğu hakkında bilgi vererek istihdamı artırıp işsizliği azaltma kapsamında gelecek dönem için yapılacak planlar ve düzenlenecek mesleki eğitimler konusunda bize daha net ve doğru yönlendirmelerde bulunmaktadır.

Grafik 5: Yıllara Göre Açık İş

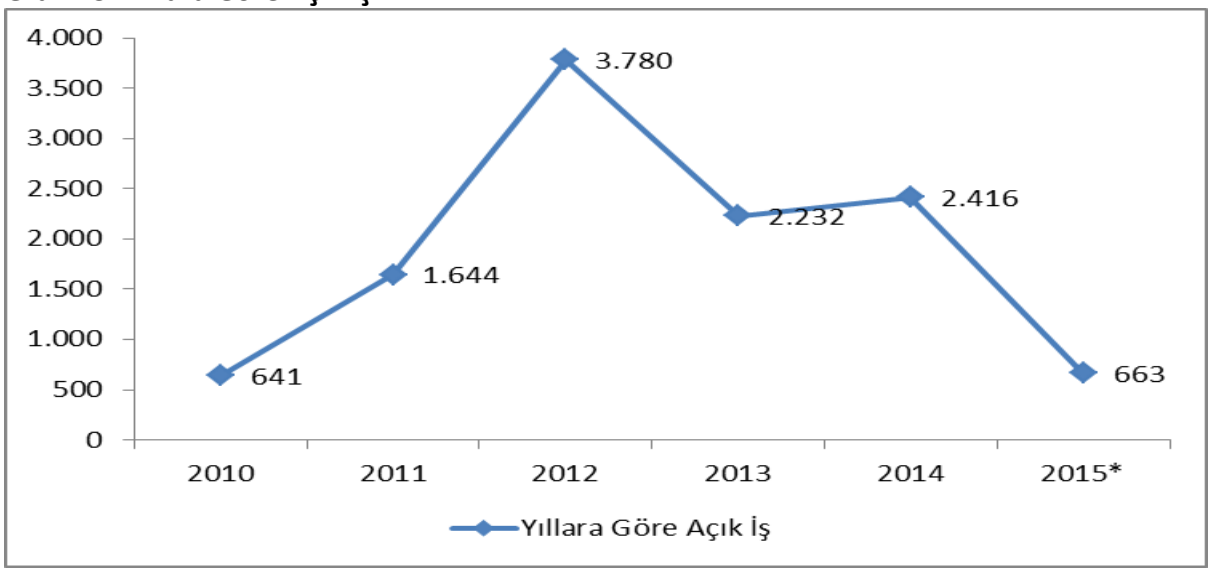

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibariyle

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 5'te görüleceği üzere 2010 yılında 641 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 2.416 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 663 kişi olarak gerçekleşmiştir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

Meslekler	Açık İş Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	243
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	53
GARSON (SERVİS ELEMANI)	36
SATIŞ DANIŞMANI	31
PESTİL İMALAT ELEMANI	25
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	24
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	21
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	16
PARKOMAT GÖREVLİSİ	15
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	15
KEPÇE OPERATÖRÜ	15
BULAŞIKÇI (STEVARD)	14
AŞÇI	10
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	10
TIR-ÇEKİCİ ŞOFÖRÜ	10
ÖN MUHASEBECİ	7
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	7
ELEKTRİK TEKNİKERİ	6
BETON TRANSMİKSER OPERATÖRÜ	6
SEKRETER	5
Genel Toplam	**663**

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibariyle

2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile ildeki açık işlerde birinci sırada kayıtlı işsizlerde olduğu gibi Beden İşçisi (genel) mesleği yer almaktadır. Beden işçisi(genel) mesleğini sırasıyla temizlik görevlisi, garson (servis elemanı), satış danışmanı, pestil imalat elemanı meslekleri takip etmektedir. Bu beş meslekteki açık iş sayısı ilde ki toplam açık iş sayısının yarısından fazlasını oluşturmaktadır

2.3) İŞE YERLEŞTİRMELER

İl genelinde yapılan işe yerleştirmeler bizleri en çok istihdamın ağırlıklı hangi mesleklerde olduğunu, bu işe yerleştirmelerin işverenlerin beklentilerinin ne kadarını karşıladığı konusunda bilgilendirmektedir.

Grafik 6: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

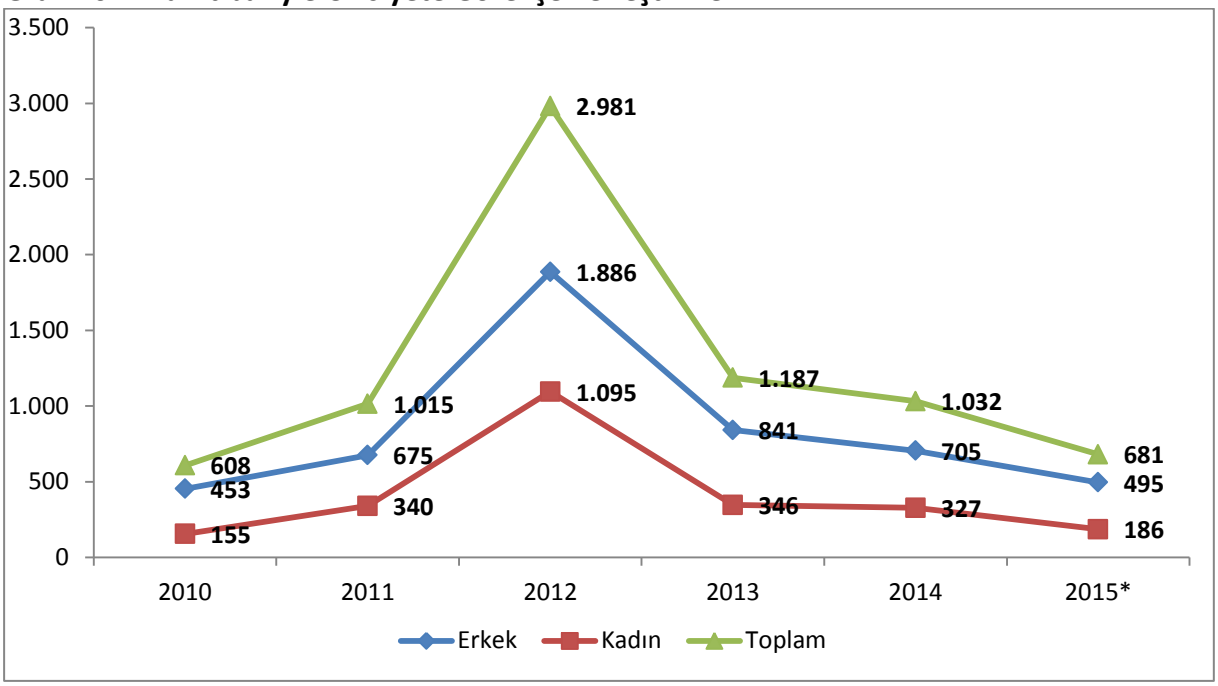

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönem

Grafik 6'da yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 608 olan işe yerleştirme sayısı dört kattan fazla artarak 2012 yılında 2.981' e çıkmıştır. 2013 yılında ise büyük bir düşüşle 1.187' ye azaldığı görülmektedir. 2012 yılında kamudaki yoğun işe alım bu yılda işe yerleştirmeleri artırmıştır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 681 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 7 : Cinsiyete Göre Yıllar İtibariyle İşe Yerleştirme Oranları

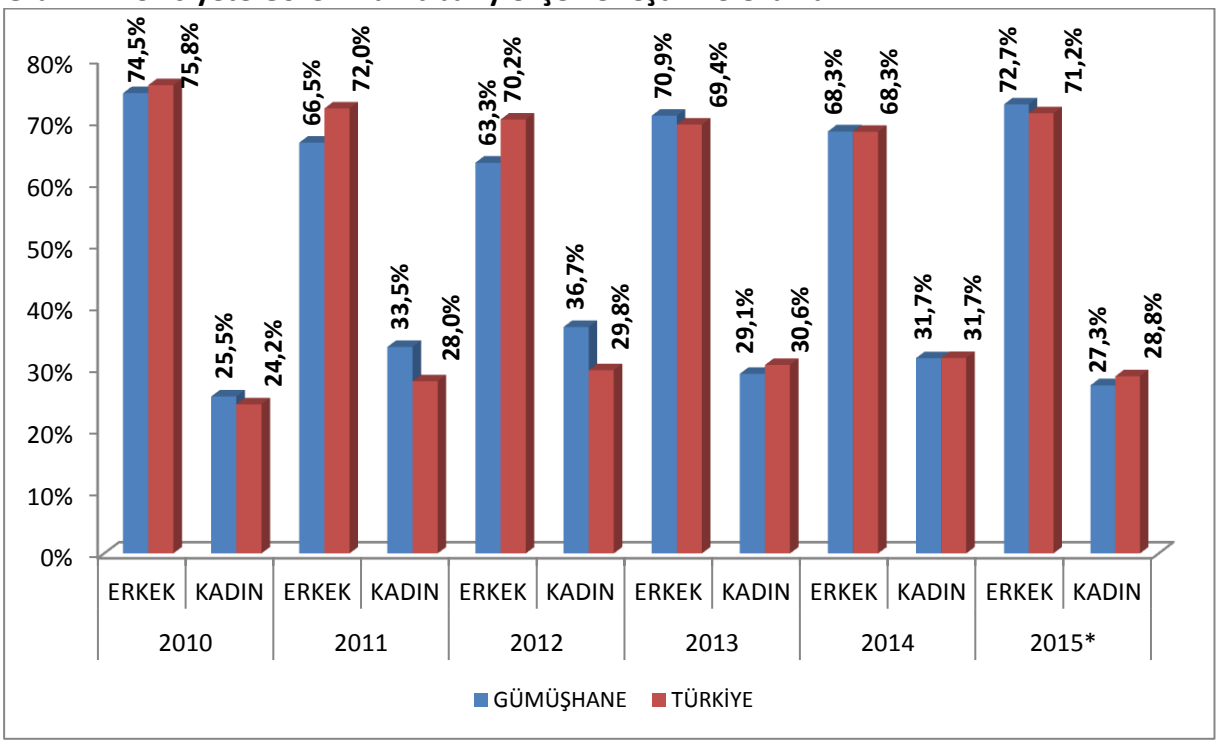

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

Yıllar itibari ile cinsiyete göre işe yerleştirme oranları incelendiğinde ilimize ait işe yerleştirme oranlarının Türkiye verileriyle paralellik gösterdiği tespit edilmiş olup erkek işe yerleştirme oranlarının genel itibariyle Türkiye verilerinden düşük olduğu fakat kadın işe yerleştirme oranlarının ise Türkiye verilerinin üzerinde olduğu görülmektedir. Bunun sonucunda istihdam politikalarında kadın istihdamının artırılmasına yönelik yapılan çalışmaların ilimizde olumlu yönde sonuçlandığını görmekteyiz.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

GÜMÜŞHANE		TÜRKİYE	
MESLEK	KİŞİ	MESLEK	KİŞİ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	287	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	149.618
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	126	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	49.448
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	67	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	26.257
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	62	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	23.939
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	44	SATIŞ DANIŞMANI	11.899
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	30	BÜRO MEMURU (GENEL)	11.404
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	22	TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	8.928
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	10	REYON GÖREVLİSİ	8.863
SATIŞ DANIŞMANI	4	GARSON (SERVİS ELEMANI)	8.074
BÜRO MEMURU (GENEL)	3	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	7.198
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	2	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	6.972
EKMEK USTASI	2	MAKİNECİ (DİKİŞ)	5.806
FIRINCI USTASI-UNLU MAMULLER	2	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	5.666
ECZACI KALFASI	2	VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	5.484
SEKRETER	1	KASİYER	5.337
DANIŞMA MEMURU	1	AŞÇI	2.635
PERAKENDE SATIŞ ELEMANI (GIDA)	1	SEKRETER	2.572
BÜRO İŞÇİSİ	1	HASTA BAKIMI TEKNİSYENİ	2.572
HALI YIKAMA İŞÇİSİ	1	TEMİZLİK GÖREVLİSİ (HASTANE)	2.571
BULAŞIKÇI (STEVARD)	1	İPLİK EĞİRME OPERATÖRÜ (RİNG/VATER/VARGEL)	2.426

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Şoför Yük Taşıma, Beden İşçisi (İnşaat), İş Makineleri Operatörü, Satış Danışmanı ve Büro Memuru meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

2.4) MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 196 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 461 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2.258 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 185 İEP düzenlenmiş olup 234 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 8 adet kurs düzenlenmiş olup 152 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri

YILLAR	AKTİF İŞGÜCÜ PROGRAMLARI								TOPLUM YARARINA PROGRAMLAR	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Kursiyer Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Kursiyer Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Program Sayısı	TYP Kursiyer Sayısı
2015*	8	152	185	234	3	75	196	461	70	2.258
2014	17	183	185	230	6	148	208	561	63	2.259
2013	5	74	136	185	4	107	145	366	55	1.908
2012	33	676	55	66	3	73	91	815	58	2.187
2011	24	403	14	25	6	200	44	628	15	553
2010	40	684	2	3	2	50	44	737	34	401
2009	39	705	0	0	2	27	41	732	7	84
2008	4	49	0	0	2	40	6	89	0	0
2007	6	82	0	0	0	0	6	82	0	0
2006	3	71	0	0	0	0	3	71	0	0
2005	3	50	0	0	0	0	3	50	0	0

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran Dönemi

2.5) İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	1.150	486
2014	1.552	809
2013	1.030	500
2012	878	460
2011	420	278
2010	336	240

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Gümüşhane ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam bin 1.150 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 486'sı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizlik ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [3] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[3] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

3) İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Gümüşhane ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Gümüşhane ilinde 170 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 4.357 çalışan tespit edilmiştir.

3.1) İŞYERİ VERİLERİ

Gümüşhane ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 170 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörün 16'sında işyeri bulunmaktadır. Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe işyeri bulunmamaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	GÜMÜŞHANE		TÜRKİYE	
	10 + İşveren Sayısı	Oran	**10 + İşveren Sayısı**	Oran
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	39	22,9%	44.330	24%
İnşaat	38	22,4%	33.652	18%
İmalat	24	14,1%	47.718	26%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13	7,6%	11.769	6%
Ulaştırma ve depolama	12	7,1%	10.750	6%
Madencilik ve taş ocakçılığı	9	5,3%	1.555	1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8	4,7%	9.080	5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	3,5%	7.100	4%
Eğitim	6	3,5%	5.381	3%
Diğer hizmet faaliyetleri	5	2,9%	3.662	2%
Bilgi ve iletişim	3	1,8%	2.558	1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	1,8%	3.927	2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0,6%	626	0,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	0,6%	446	0,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	0,6%	1.302	1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0,6%	781	0,4%
Genel Toplam	**170**	**100,0%**	**186.037**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İnşaat (yüzde 22,4) ile İmalat (yüzde 14,1) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yaklaşık yüzde 60'ını oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Gümüşhane ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Gümüşhane'de üçüncü sıradadır.

Gümüşhane ilinde en az işyeri Kültür, Sanat, Eğlence ve Spor, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, sektörlerindedir, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme faaliyetleri sektörlerinde bulunmaktadır. Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe ise işyeri bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerindedir.

Tablo 8: Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektörler	Kadın	Oran	Erkek	Oran	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	21	2,5%	807	97,5%	828
İmalat	69	11,3%	544	88,7%	613
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	68	100,0%	68
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	7,1%	13	92,9%	14
İnşaat	16	2,1%	758	97,9%	774
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	77	16,6%	386	83,4%	463
Ulaştırma ve depolama	1	0,5%	240	99,5%	241
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	75	29,9%	176	70,1%	251
Bilgi ve iletişim	230	51,6%	216	48,4%	446
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	25,0%	3	75,0%	4
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	56	32,4%	117	67,6%	173
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	162	55,1%	132	44,9%	294
Eğitim	18	24,0%	57	76,0%	75
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	22	41,5%	31	58,5%	53
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	3,1%	31	96,9%	32
Diğer hizmet faaliyetleri	0	0,0%	28	100,0%	28
Genel Toplam	**750**	**17,2%**	**3607**	**82,8%**	**4357**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 4.357 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 82,8'i erkek, yüzde 17,2' si kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Gümüşhane'de kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür fakat 2014 yılı İşgücü Piyasası analizine göre kadın çalışan oranı yüzde 16,8 iken bu yıl olumlu bir artış olarak görünen yüzde 17,2'ye yükselmiştir. Ancak bölgede özellikle Tarım sektöründe kadınlar yaygın olarak ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün bu çalışmada kapsam dışı olması nedeniyle kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı normalden daha düşük olarak gerçekleşmiştir.

Gümüşhane ilinde en fazla çalışanın bulunduğu Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Gümüşhane'de araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline göre daha düşüktür. Sektörler arasında da farklılaşma görülmektedir.

Gümüşhane'de en fazla çalışan Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnşaat ve İmalat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 51'i bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 59'u bu sektörlerde iken çalışanlarda 8 puanlık bir düşüş söz konusudur. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması aynı iken kadınlarda en fazla Bilgi ve İletişim daha sonra sırası ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir. Bilgi ve İletişim sektöründe Gümüşhane'de kadınların çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye genelindeki oranın oldukça üzerindeyken Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe ise Türkiye genelinin oldukça altındadır.

En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı en az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 8'de sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 8 : Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

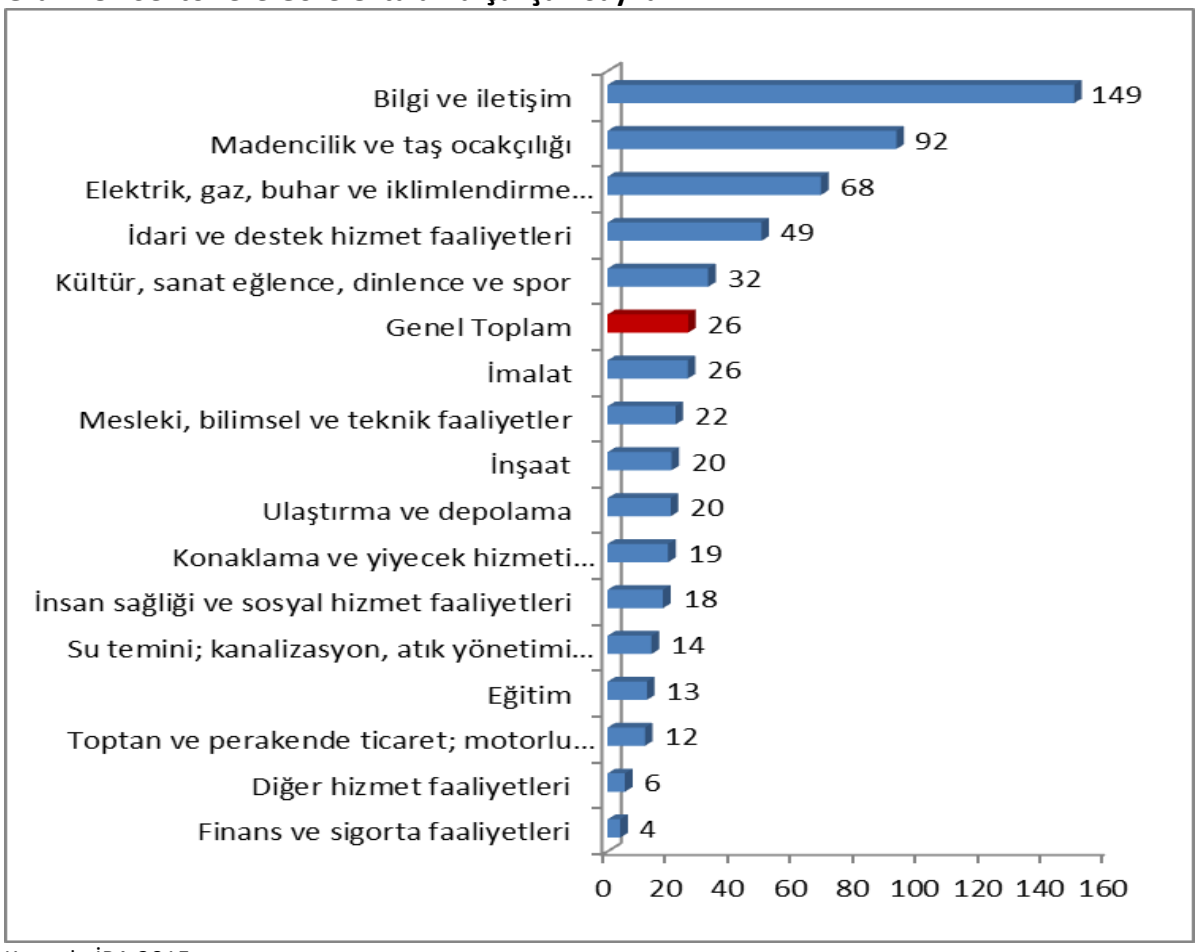

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 26'dır. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Gümüşhane'deki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Gümüşhane'de ise bu üç sektörden İmalat sektörü ortalamaya eşitken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Gümüşhane'de bu sayı 26'dır. Gümüşhane'de ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Bilgi ve İletişim, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörleridir.

Grafik 9: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

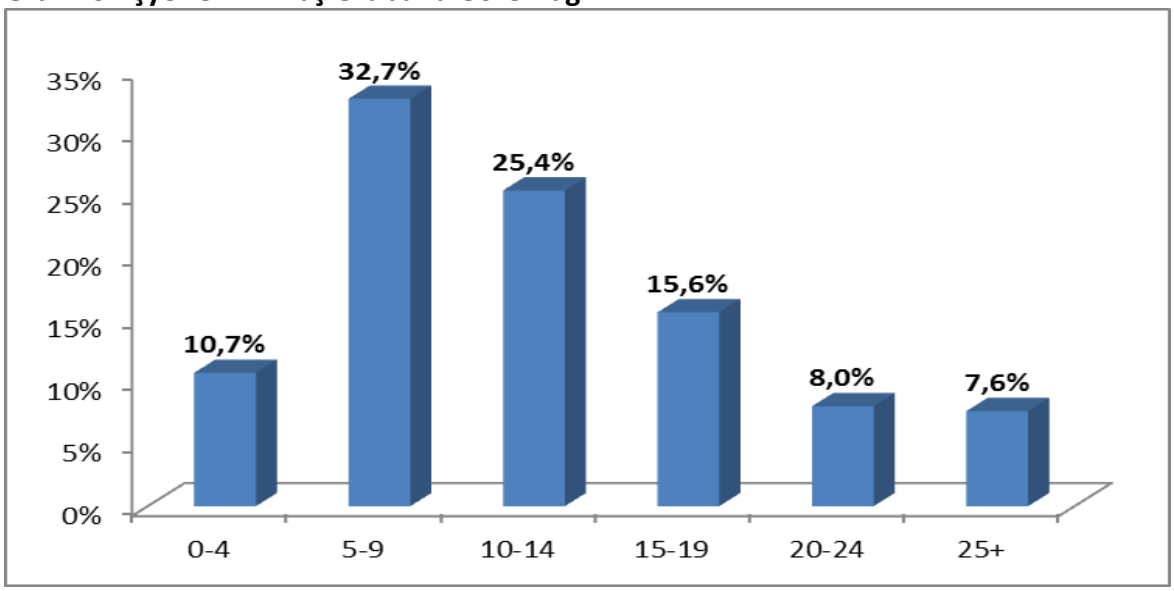

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık üçte birini 5-9 yıl faaliyet gösteren işyerleri oluşturmaktadır. İşyerlerinin yaşı büyüdükçe buna paralel olarak sektörel dağılımdaki oranları da küçülmektedir.

Tablo 9: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grupları	10+		
	Kadın	Erkek	Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	241	202	442
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	185	397	582
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	150	1.073	1.224
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	1	1
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	112	324	437
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	42	432	474
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	11	329	340
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	2	785	787
YÖNETİCİLER	7	63	70
Genel Toplam	**750**	**3.607**	**4.357**

Kaynak: İPA 2015

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdedir. Çalışanların yüzde 28'i bu meslek grubundadır. Çalışanların en fazla Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnşaat ve İmalat sektörlerinde olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır. Türkiye genelinde bu meslek grubu dördüncü sıradadır.

Grafik 10: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

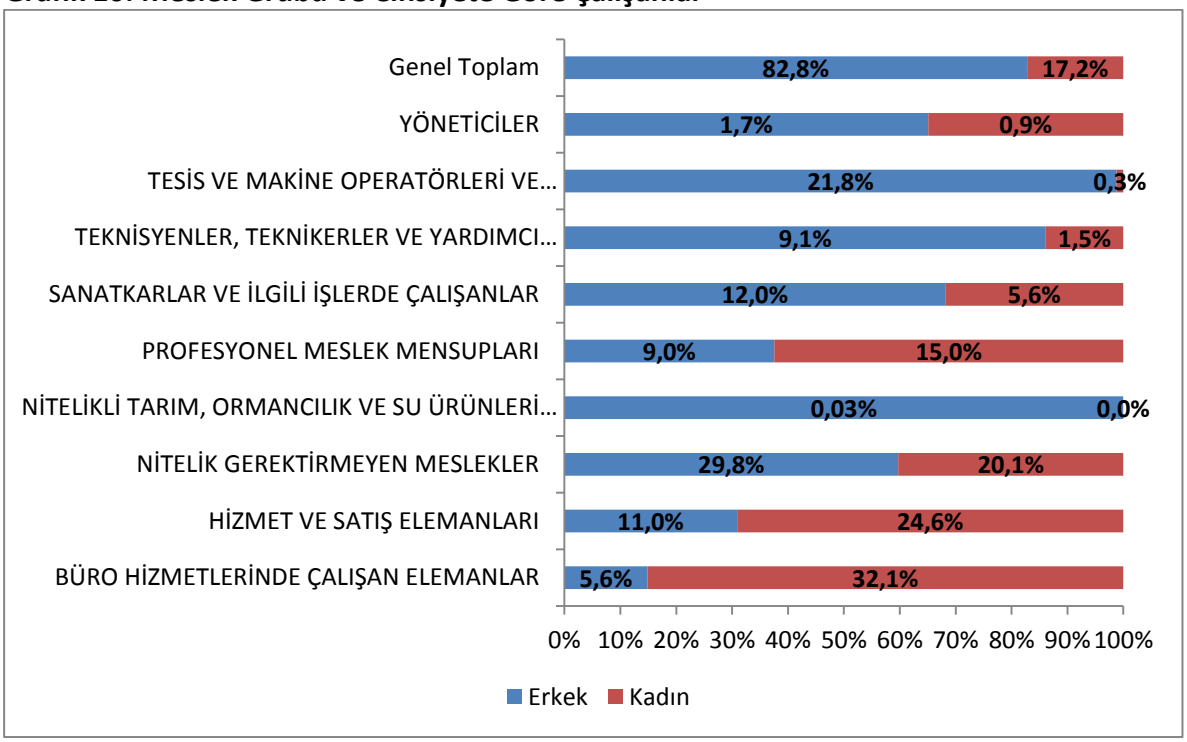

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde çalışanların yüzde 28'i Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Gümüşhane ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinden oldukça fazladır. Gümüşhane'de erkeklerin yüzde 29,8'i, kadınların ise 20,1'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Türkiye genelinde kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksek iken Gümüşhane de erkeklerin niteliksiz işlerde çalışma oranı kadınlara göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Gümüşhane'de kadınların yüzde 15'inin, erkeklerin ise yüzde 9'unun bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Gümüşhane'de erkekler en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışırken, kadınlar ise Büro Hizmetlerinde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Gümüşhane ilinde Büro Hizmetlerinde çalışan kadın sayısı aynı meslek grubunda çalışan erkek sayısından daha fazladır. Türkiye genelinde ise kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Gümüşhane ilinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışan kadın oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Gümüşhane'de kadınlar özellikle İmalat sektöründe makine veya mesleki beceri gerektiren mesleklerden ziyade büro işlerinde çalışmaktadır.

Tablo 10: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
ERKEK	KADIN	TOPLAM
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	PESTİL İMALAT ELEMANI	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	AŞÇI	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	ENGELLİ BAKIM ELEMANI	AŞÇI
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	BÜRO MEMURU (GENEL)	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ
DİĞER ELEKTRİK TEKNİSYENLERİ	UZMAN YARDIMCISI (GENEL)	PESTİL İMALAT ELEMANI
AŞÇI	SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	BULAŞIKÇI (STEVARD)	DİĞER ELEKTRİK TEKNİSYENLERİ
TÜNEL KALIPÇI-İNŞAAT	MUHASEBECİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)
ASBESTLİ ÇİMENTO İMAL İŞÇİSİ	ÇOCUK BAKICISI/ÇOCUK BAKIM ELEMANI	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)
GARSON (SERVİS ELEMANI)	KASİYER	TÜNEL KALIPÇI-İNŞAAT
PESTİL İMALAT ELEMANI	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	GARSON (SERVİS ELEMANI)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	GARSON (SERVİS ELEMANI)	ASBESTLİ ÇİMENTO İMAL İŞÇİSİ
ELEKTRİK TEKNİKERİ	SEKRETER	BÜRO MEMURU (GENEL)
İŞ MAKİNELERİ YAĞCISI	MUTFAK GÖREVLİSİ	SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)
BÜRO MEMURU (GENEL)	AŞÇI YARDIMCISI	UZMAN YARDIMCISI (GENEL)
SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	MUHASEBECİ
MADEN MÜHENDİSİ	PAZARLAMACI	ELEKTRİK TEKNİKERİ

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Beden İşçisi(genel) mesleği görülmektedir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnşaat ve İmalat sektörlerinin işgücü piyasasındaki ağırlığı burada da kendini göstermiştir.

En fazla çalışılan ilk 20 meslek dikkate alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.

Tablo 11: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

İşyeri	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR hizmetinden faydalananların kendi içinde dağılımı
Madencilik ve taş ocakçılığı	66,7%	6,4%
İmalat	66,7%	17,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	1,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	1,1%
İnşaat	22,2%	9,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	64,1%	26,7%
Ulaştırma ve depolama	40,0%	5,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100,0%	13,9%
Bilgi ve iletişim	66,7%	2,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	1,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	62,5%	5,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	83,3%	5,3%
Eğitim	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	100,0%	3,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	100,0%	1,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	25,0%	1,3%
Genel Toplam	**55,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Gümüşhane ilinde yüzde 55'tir. Gümüşhane Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Gümüşhane'deki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkanı bulmuştur.

En fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleridir. Eğitim ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinden hiçbiri İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamıştır. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise İŞKUR'un hizmet ağı oldukça geniştir. İnşaat, Ulaştırma ve Depolama ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri il

ortalamasının biraz altında olup daha fazla etkinliğin sağlanması gereken sektörler olarak dikkat çekmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Gümüşhane ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Tablo 12: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam Çalışan
Madencilik ve taş ocakçılığı	11,1%	2	390	392
İmalat	4,2%	1	15	16
İnşaat	6,5%	1	32	34
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	10,3%	7	31	38
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15,4%	11	20	31
Bilgi ve iletişim	33,3%	1	56	57
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25,0%	52	60	112
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,7%	37	52	89
Eğitim	16,7%	8	11	19
Genel Toplam	**9,1%**	**120**	**667**	**788**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde işyerlerinin yüzde 9,1'i part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Gümüşhane'de part-time çalışanı olan işyeri oranı daha yüksektir.

Gümüşhane'de araştırma kapsamına giren 16 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 9 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olan sektör olduğu için part-time çalışanı olan işyeri sayısında da ilk sıradaki sektör olarak dikkat çekmiştir. Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. Bilgi ve İletişim sektöründeki her 3 işyerinden birinin part-time çalışanı bulunmaktadır. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe part-time çalışanı olan işyeri oranı yüzde 25'tir. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir. Gümüşhane ilinde ise en yüksek orana sahip olan Bilgi ve İletişim sektörüdür. Türkiye genelinde en düşük oran Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü iken Gümüşhane de en düşük oran İmalat sektöründe bulunmaktadır.

Gümüşhane ilinde çalışanların yüzde 18'i part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Gümüşhane geneline göre part-time çalışma daha yaygındır. Gümüşhane'de part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 15,2'si kadındır.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
KADIN	**ERKEK**	**TOPLAM**
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)
BÜRO MEMURU (GENEL)	BÜRO MEMURU (GENEL)	BÜRO MEMURU (GENEL)
SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	ELEKTRİK TEKNİKERİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
AŞÇI	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	ELEKTRİK TEKNİKERİ
DİĞER ÖĞRETMENLER	DİĞER TEKNİSYEN VE TEKNİKERLER	ELEKTRİKÇİ (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	ŞANTİYE ŞEFİ-İNŞAAT	DİĞER TEKNİSYEN VE TEKNİKERLER
DİĞER SINIF ÖĞRETMENLERİ	MADEN MÜHENDİSİ	SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)
İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)
AŞÇI YARDIMCISI	VİNÇ OPERATÖRÜ	ŞANTİYE ŞEFİ-İNŞAAT

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 13'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Beden İşçisi(Genel), Güvenlik Görevlisi(Silahlı) ve Büro Memuru (Genel) olmuştur.

Tablo 14: Vardiyalı Çalışma Yapılan Sektörlerin Oranı Ve Çalışan Sayısı

SEKTÖR	İŞYERİ	ÇALIŞAN SAYISI		
	ORAN	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Madencilik ve taş ocakçılığı	33,3%	14	653	667
İmalat	16,7%	13	305	318
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	0	68	68
İnşaat	3,3%	2	449	452
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	25,6%	11	114	125
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	38,5%	41	80	121
Bilgi ve iletişim	33,3%	225	156	381
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12,5%	0	18	18
Genel Toplam	15,4%	**306**	**1.843**	**2.150**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 15,4'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Gümüşhane ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının altındadır.

Gümüşhane iline sektörel bazda baktığımızda vardiyalı çalışma Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin tamamında uygulanmaktadır. Gümüşhane ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektör; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer almıştır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri ile Eğitim sektörlerinde Gümüşhane ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

KADIN	ERKEK	TOPLAM
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
UZMAN YARDIMCISI (GENEL)	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BULAŞIKÇI (STEVARD)	TÜNEL KALIPÇI-İNŞAAT	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	TÜNEL KALIPÇI-İNŞAAT
MUTFAK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
GARSON (SERVİS ELEMANI)	ASBESTLİ ÇİMENTO İMAL İŞÇİSİ	ASBESTLİ ÇİMENTO İMAL İŞÇİSİ
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	DİĞER ELEKTRİK TEKNİSYENLERİ	DİĞER ELEKTRİK TEKNİSYENLERİ
KURUMSAL İLETİŞİM UZMANI	AŞÇI	UZMAN YARDIMCISI (GENEL)
KASİYER	GARSON (SERVİS ELEMANI)	AŞÇI
MUHASEBECİ	MADEN MÜHENDİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)
KİMYA MÜHENDİSİ	İŞ MAKİNELERİ YAĞCISI	MADEN MÜHENDİSİ
MADEN MÜHENDİSİ	UZMAN YARDIMCISI (GENEL)	İŞ MAKİNELERİ YAĞCISI
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)
KİMYAGER	MAKİNE BAKIMCI	MAKİNE BAKIMCI
ÇAYCI	HAMURKAR	BULAŞIKÇI (STEVARD)
ÇEVRE MÜHENDİSİ	KEPÇE OPERATÖRÜ	HAMURKAR
BÜRO MEMURU (İDARİ İŞLER)	PİŞİRİCİ (EKMEK)	KEPÇE OPERATÖRÜ
AŞÇI	TOPOĞRAF YARDIMCI ELEMANI	PİŞİRİCİ (EKMEK)
SAĞLIK MEMURU	TAHKİMATÇI-MADEN OCAĞI	TOPOĞRAF YARDIMCI ELEMANI

KAYNAK: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Gümüşhane ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk iki sektördeki erkeklerin oranı yüzde 72' civarında iken, Türkiye'de bu oran daha düşüktür.

Gümüşhane ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 14,3'ü kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 40,8'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Gümüşhane ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 15'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Gümüşhane ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Müşteri Temsilcisi, Uzman

Yardımcısı(Genel) ve Temizlik Görevlisi almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Gümüşhane ilinde erkeklerde Beden İşçisi(Genel), Müşteri Temsilcisi ve İş Makineleri Operatörü iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Gümüşhane ilinde hem part-time çalışanı olan işyerlerinde hem de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Beden İşçisi(Genel) ve Temizlik Görevlisinin ilk sıralarda olması dikkat çekicidir.

İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 2,4'ü ihracat yapmaktadır. İlde 3 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 18,8'i ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Gümüşhane'ye göre daha düşüktür.

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Gümüşhane ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Gümüşhane ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan üç sektör Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat ve İnşaat sektörleri yer almaktadır. Gümüşhane ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklerde Beden İşçisi(Genel), Asbestli Çimento İmal İşçisi gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Maden Mühendisi, Kimya Mühendisi ve Çevre Mühendisi alırken, erkeklerde ise Beden İşçisi(Genel), Asbestli Çimento İmal İşçisi ve Makine Bakımcısı olarak sıralanmaktadır.

Grafik 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

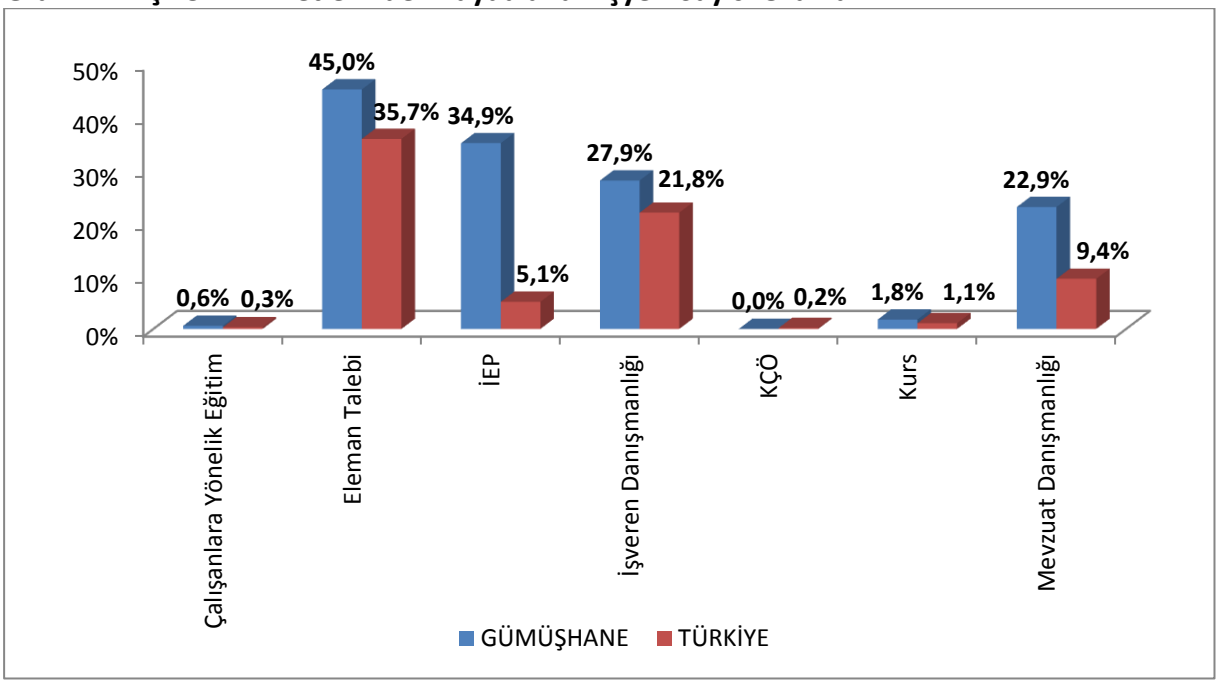

KAYNAK: İPA 2015

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Gümüşhane'deki işyerlerinin yüzde 55'i, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 11'de sunulmuştur.

Gümüşhane ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 45 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 34,9 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 27,9 ile işveren danışmanlığı, yüzde 22,9 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 1,8 ile kurs hizmetleri, yüzde 0,6 ile çalışanlara yönelik eğitim takip etmiştir. Kısa çalışma ödeneğine yönelik hizmet talepleri olmamıştır. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Gümüşhane ilinde işbaşı eğitim programları, işveren danışmanlığında ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahiptir.

Tablo 16: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

HİZMETLER	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Çalışanlara Yönelik Eğitim	0	0	1	0	0	0	1
Eleman Talebi	6	21	24	12	8	4	77
İEP	6	14	17	10	8	3	59
İşveren Danışmanlığı	4	9	16	9	6	2	47
Kurs	0	2	0	0	1	0	3
Mevzuat Danışmanlığı	3	11	10	9	4	1	39
Genel Toplam	7	27	26	15	11	6	93

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 10-14 yaşa sahip işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının sayıları ise birbirine yakındır.

Gümüşhane ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan sayısal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten sayısal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma sayılarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4, 5-9, 10-14, 15-19, 20-24 ve 25+ yaşa sahip firmaları kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işbaşı eğitim programı, üçüncü sırada ise işveren danışmanlığı yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir.

Grafik 12: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

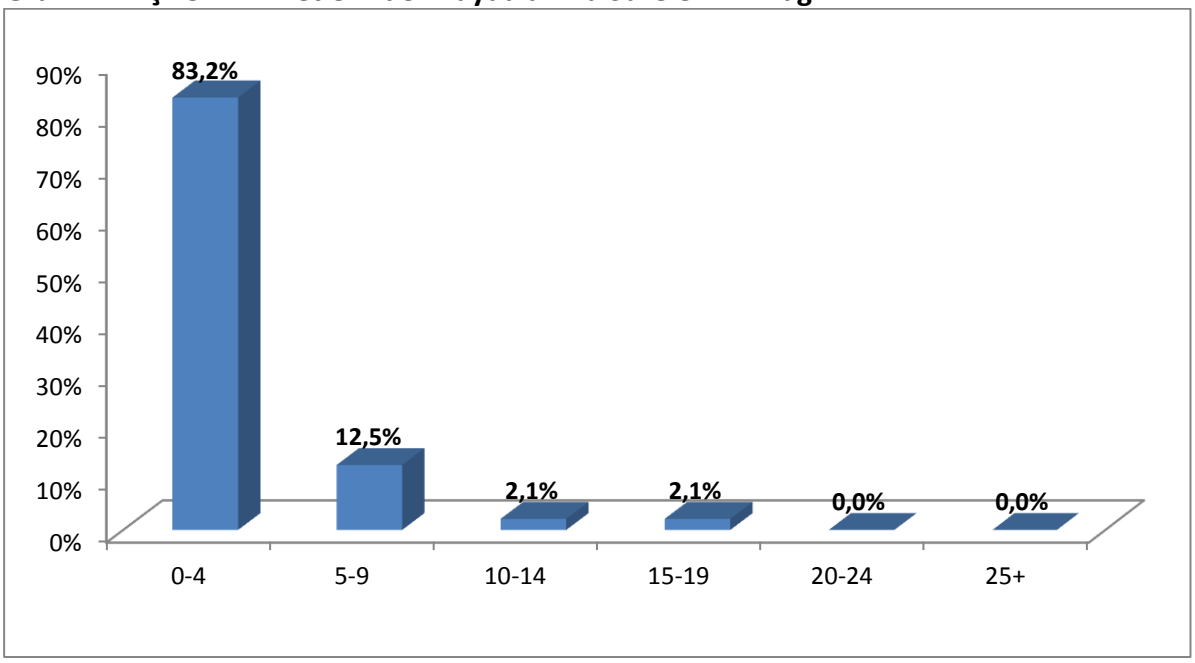

KAYNAK: İPA 2015

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Gümüşhane ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 83,2'sinin 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 10-14 ve 15-19 yıl arasıdır. 20-24 ve 25+ yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Gümüşhane ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Tablo 17: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	7,8%	1,7%	8,4%	33,3%	10,3%
İmalat	19,6%	18,5%	14,8%	0,0%	20,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1,3%	0,0%	2,1%	0,0%	2,6%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1,3%	1,7%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	7,8%	6,3%	15,2%	0,0%	12,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	22,2%	26,9%	23,2%	0,0%	12,8%
Ulaştırma ve depolama	4,7%	4,0%	2,5%	0,0%	3,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14,4%	11,8%	12,7%	33,3%	12,8%
Bilgi ve iletişim	2,6%	3,4%	0,0%	33,3%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1,3%	1,7%	2,1%	0,0%	2,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6,5%	8,4%	4,2%	0,0%	5,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5,2%	6,7%	10,5%	0,0%	10,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3,9%	5,1%	2,1%	0,0%	5,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1,3%	1,7%	2,1%	0,0%	2,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**81,9%**	**63,5%**	**50,7%**	**3,2%**	**41,6%**

KAYNAK: 2015 İPA

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 17'de yer verilmiştir.

Gümüşhane ilinde eleman talebi, işbaşı eğitim programı ve işveren danışmanlığı hizmetlerinden en fazla yararlanan sektör toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü olmuştur. Kurs hizmetinden ise madencilik ve taş ocakçılığı,

konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve bilgi iletişim sektörleri diğer sektörlere göre daha yüksek oranda yararlanmıştır. Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir. Mevzuat danışmanlığı hizmetinde en fazla yararlanan sektör ise imalat sektörü olmuştur.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

4) AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerleri

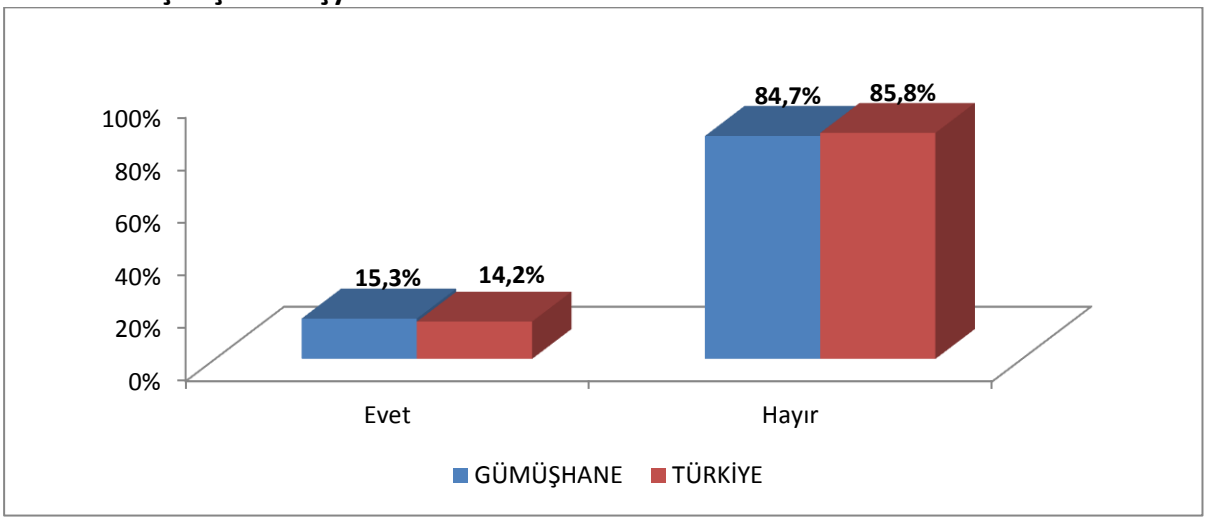

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane ilindeki işyerlerinin yüzde 15,3'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Gümüşhane'de açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Gümüşhane ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 20 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Tablo 18: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektörler	Gümüşhane			TÜRKİYE	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	19	16,4%	2,2%	0,6%	1,0%
İmalat	35	30,1%	5,4%	44,6%	2,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	0,0%	0,2%	0,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
İnşaat	6	5,3%	0,8%	7,8%	1,4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	17	14,6%	3,5%	17,1%	1,8%
Ulaştırma ve depolama	24	20,7%	9,0%	3,7%	1,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11	9,5%	4,2%	8,8%	2,1%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%	0,0%	1,0%	1,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	0,9%	20,0%	0,8%	0,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	0,9%	0,6%	3,4%	2,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	1,7%	0,7%	6,1%	1,5%
Eğitim	0	0,0%	0,0%	1,1%	0,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	2,0%	1,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	**116**	**100,0%**	**2,6%**	**100,0%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane ilinde 26 işyerinde toplam 116 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 18'de gösterilmiştir.

Gümüşhane ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 30,1 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 30,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 20,7 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla Ulaştırma ve Depolama, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnşaat, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri izlemiştir. İmalat, Ulaştırma ve Depolama ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri işyerlerinin yüzde 65'ini oluştururken açık işlerin yüzde 62'sinin üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi Ve İletişim, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısı Gümüşhane ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Gümüşhane ilinde açık iş oranı yüzde 2,6 ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 1 puan üzerindedir. Gümüşhane'de sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 20 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründedir. Bunu yüzde 9 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü ve yüzde 5,4 ile İmalat sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 14'ten açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 14: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

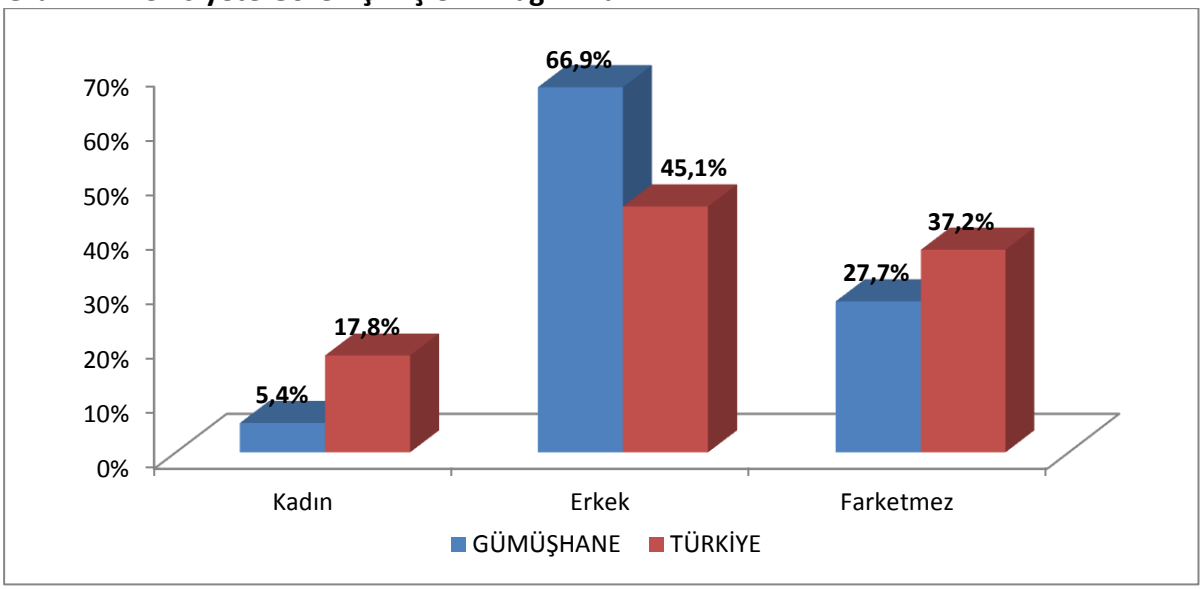

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane'de toplam açık işlerin yüzde 5,4'ü için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinin yaklaşık üçte biri kadardır. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 66,9 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin çok üstündedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 27,7 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Gümüşhane ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Gümüşhane'de de, Türkiye genelinde de açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Gümüşhane'de daha keskindir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

Sektörler	10+
	Açık iş verme oranı
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%
Ulaştırma ve depolama	30,0%
İmalat	29,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	23,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	15,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	11,1%
İnşaat	6,5%
Genel Toplam	**15,3%**

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 15,3 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Gümüşhane'de sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 100 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Gümüşhane'de ikinci sırada yüzde 30 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 29,2 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Gümüşhane ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Tablo 20: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Sektörler	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	0	0	0	0	1
İmalat	2	1	2	1	1	7
İnşaat	0	0		1	1	2
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3	0	0	3	0	6
Ulaştırma ve depolama	1	0	0	2	0	4
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0	2	0	0	1	3
Finans ve sigorta faaliyetleri	1		0	0	0	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	1	0	0	0	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	1	0	0	0	1
Genel Toplam	**8**	**5**	**2**	**8**	**3**	**26**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 ve 20-24 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 10-14 yaş grubuna sahip işyerleri ile 25+ yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Gümüşhane ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 21: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektörler	Kadın	Erkek	Farketmez
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	19	0
İmalat	1	16	18
İnşaat	1	5	0
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3	10	4
Ulaştırma ve depolama	0	23	1
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1	4	6
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	1	0
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	0	2
Genel Toplam	**6**	**78**	**32**

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 21'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; yalnızca altı sektörde çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin fark etmeyeceği görülmektedir. İmalat, madencilik ve taş ocakçılığı ile ulaştırma ve depolama sektörlerinde yoğun bir şekilde erkek eleman talep edilmiştir. Benzer şekilde toptan ve perakende ticaret sektörü de açık işlerde erkek eleman talep etmiştir. Bu sektörlerden hareketle, fizik gücünün çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir.

Grafik 15: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

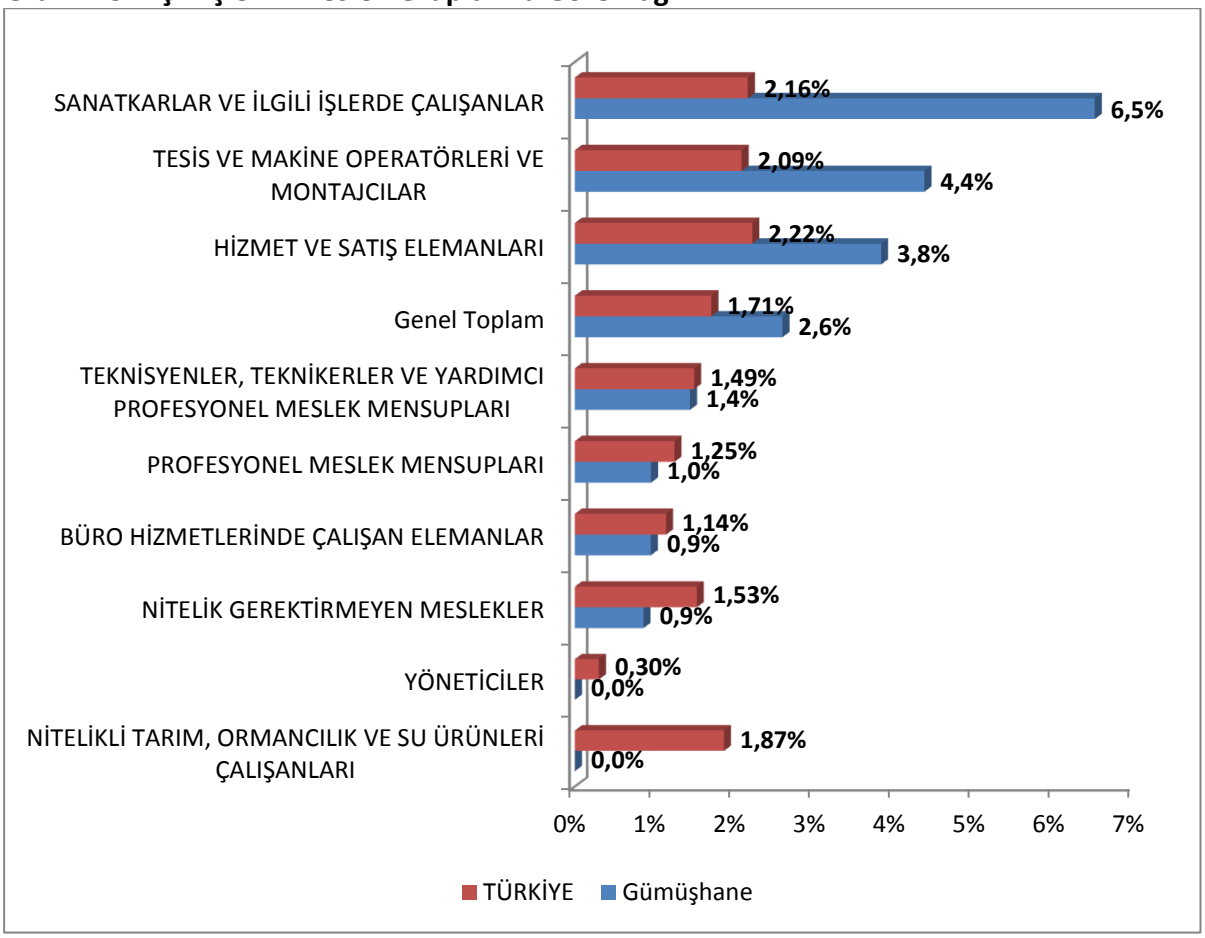

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane'de açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanların oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir. Gümüşhane'deki açık işler Türkiye geneline göre daha çok mesleki beceri ve nitelik gerektiren meslek gruplarından oluşmaktadır.

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır. İkinci sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır. Gümüşhane ilinde son dönemlerde kafe, restoran, lokanta ve mağaza vb. türünde birçok işyeri açılmıştır. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de oluşmuştur. Bu sebeple hizmet ve satış elemanları talebinde artış olmuştur. Açık iş talebi olmayan meslek grupları ise yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarıdır. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi olmamıştır.

Türkiye'de ise Gümüşhane'nin aksine açık iş dağılımında birinci sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise Gümüşhane il benzer oranda hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından farklı bir durum söz konusudur. Gümüşhane'de açık iş dağılımında ikinci sırada yer alan sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu, açık iş oranında birinci sırada yer almaktadır. Açık iş dağılımında birinci sırada yer alan tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslekler grubu ise açık iş oranında ikinci sırada yer almaktadır. Hizmet ve satış elemanları meslek grubu ise hem açık dağılımı hem de açık iş oranında üçüncü sırada yer almaktadır.

Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 22 : Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grupları	Gümüşhane			TÜRKİYE		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	29,3%	23,6%	47,2%	25,5%	25,0%	49,5%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	12,9%	44,0%	43,1%	21,3%	27,5%	51,2%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	9,4%	90,6%	0,0%	23,7%	41,7%	34,6%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	23,8%	23,8%	52,4%	17,6%	19,3%	63,2%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	0,0%	45,5%	54,5%	11,0%	73,9%	15,1%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	100,0%	0,0%	12,6%	51,1%	36,3%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	0,0%	100,0%	0,0%	17,0%	46,5%	36,4%
Genel Toplam	**5,4%**	**66,9%**	**27,7%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Gümüşhane ilinin açık işlerinde erkeklerin ön planda ve Türkiye ortalamasının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde ise bu oran eşit seviyededir. Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grupları profesyonel meslek mensupları, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek gruplarıdır. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlarda ise kadın talep oranı erkeklerden fazla olmasına karşın en yüksek oran fark etmez seçeneğindedir. Bu sektörde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir.

Gümüşhane'de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grubu Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar iken Türkiye'de Hizmet ve Satış Elemanları meslek gruplarıdır.

Tablo 23: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*		2014	
Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
PESTİL İMALAT ELEMANI	14,7%	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	29,0%
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	12,9%	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	15,0%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	8,6%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	8,3%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	8,6%	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	5,7%
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	6,9%	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	5,7%
SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	5,3%	MOBİLYA İMALAT USTASI / MOBİLYACI (AHŞAP)	3,6%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5,2%	SATIŞ DANIŞMANI	3,1%
KEPÇE OPERATÖRÜ	4,3%	MAKİNE BAKIMCI	2,6%
BETON TRANSMİKSER OPERATÖRÜ	3,4%	OTOBÜS MUAVİNİ	2,6%
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	3,4%	İMAL İŞÇİSİ	2,1%
ELEKTRİK TEKNİKERİ	3,2%	KURUYEMİŞ İMAL İŞÇİSİ	1,6%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	3,1%	TOPOĞRAF	1,6%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	2,6%	AŞÇI	1,6%
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	1,7%	PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	1,6%
ÖN MUHASEBECİ	1,7%	KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	1,6%
FIRINCI USTASI-UNLU MAMULLER	1,7%	MİNİBÜS ŞOFÖRÜ	1,6%
MUHASEBECİ	1,7%	ÖN MUHASEBECİ	1,0%
ACİL TIP TEKNİSYENİ	1,1%	BÜRO İŞÇİSİ	1,0%
SEKRETER	1,1%	MUHASEBECİ	1,0%
DİĞER MESLEKLER	8,6%	DİĞER MESLEKLER	9,9%

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslek değişmiştir. Bunlar sırasıyla Pestil İmalat Elemanı, Ağır Kamyon Şoförü ve Elektrikçi(Genel) meslekleridir. Geçen sene ilk sırada yer alan Ağır Kamyon Şoförü ihtiyacı azalarak bu sene ikinci sıraya yerleşmiştir. Geçen sene açık iş sıralamasında yer almayan Pestil İmalat Elemanı bu sene ihtiyacı yoğun bir şekilde artarak ilk sırada yer almaktadır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Gümüşhane'den farklı olarak birinci sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır.

Tablo 24: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek	Farketmez
PESTİL İMALAT ELEMANI	0	0	17
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	0	15	0
GARSON (SERVİS ELEMANI)	0	3	7
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	0	10	0
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	0	8	0
SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	2	2	2
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	0	6	0
KEPÇE OPERATÖRÜ	0	5	0
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	0	4	0
BETON TRANSMİKSER OPERATÖRÜ	0	4	0
ELEKTRİK TEKNİKERİ	0	4	0
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	0	4	0
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	0	3	0
ÖN MUHASEBECİ	0	0	2
MUHASEBECİ	1	0	1
FIRINCI USTASI-UNLU MAMULLER	0	2	0
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	0	2	0
SEKRETER	1	0	0
ACİL TIP TEKNİSYENİ	0	1	0
MAKİNE MÜHENDİSİ	0	0	1
DİĞER	2	5	2
Genel Toplam	**6**	**78**	**32**

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Satış Elemanı(Perakende), Sekreter ve Ön Muhasebeci iken, erkeklerde Ağır Kamyon Şoförü, Elektrikçi(Genel) ve İş Makineleri Operatörü yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Pestil İmalat Elemanı, Garson(Servis Elemanı) ve Satış Elemanı(Perakende) meslekleridir. Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 16: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

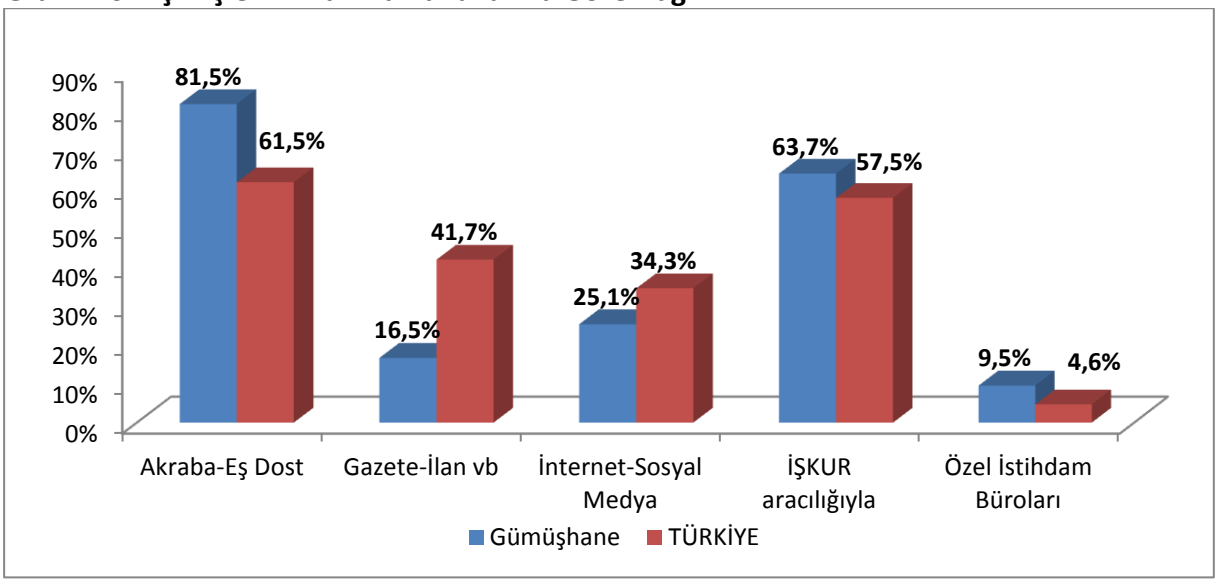

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Türkiye genelinde ve Gümüşhane'de benzerlik söz konusudur. Arama kanalı olarak birinci sırada Akraba-Eş Dost yer alırken bunu sırasıyla İŞKUR, İnternet-Sosyal Medya, Gazete-İlan vb. ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Gümüşhane'de "Akraba-Eş Dost" arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi ilde geleneksel akraba ilişkilerinin önemini korumasıdır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektörler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve taş ocakçılığı	47,4%	42,1%	52,6%	100,0%	57,9%
İmalat	97,1%	17,1%	42,9%	68,6%	0,0%
İnşaat	60,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	88,2%	23,5%	17,6%	52,9%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	5,0%	5,0%	20,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	63,6%	0,0%	0,0%	63,6%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**81,5%**	**16,5%**	**25,1%**	**63,7%**	**9,5%**

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane'de idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe açık iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR kullanılmaktadır. Türkiye genelinde de idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u kullanmaktadırlar. Mesleki, bilimsel ve teknik

faaliyetler, Finans ve sigorta faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı ve İnşaat sektöründe de firmalar açık işlerinin tamamını İŞKUR aracılığı ile aramaktadırlar. İmalat ve konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde de açık işler büyük bir oranda İŞKUR aracılığı ile aranmaktadırlar.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	100,0%	44,4%	0,0%	44,4%	0,0%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	66,7%	0,0%	75,8%	84,8%	30,3%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	87,1%	4,3%	12,9%	56,9%	0,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	81,1%	0,0%	0,0%	52,8%	0,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	75,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	23,6%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	76,2%	52,4%	28,6%	47,6%	23,8%
Genel Toplam	**81,5%**	**16,5%**	**25,1%**	**63,7%**	**9,5%**

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane ilinde tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gruplarının tamamı Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanmaktadır. İŞKUR'u oransal olarak en fazla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olanlar için kullanmaktadırlar. Nitelik gerektirmeyen meslekler, Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu için gazete-ilan vb. ve İnternet-Sosyal Medya arama kanalı kullanılmamaktadır. Özel İstihdam Büroları sadece iki meslek grubu için arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Bunlar ise sırasıyla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve profesyonel meslek mensupları gruplarıdır. Bu durum göstermektedir ki özel istihdam büroları daha çok nitelik gerektiren meslekler için arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 27: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

Meslekler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
PESTİL İMALAT ELEMANI	81,5%	0,0%	88,2%	100,0%	0,0%
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	100,0%	20,0%	0,0%	20,0%	0,0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	100,0%	0,0%	10,0%	60,0%	0,0%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	80,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	100,0%	0,0%	32,3%	67,7%	0,0%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	100,0%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%
KEPÇE OPERATÖRÜ	83,3%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
BETON TRANSMİKSER OPERATÖRÜ	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
DİĞER	26,7%	22,6%	3,2%	77,4%	3,2%
GENEL TOPLAM	**81,5%**	**16,4%**	**25,0%**	**63,9%**	**9,5%**

KAYNAK: İPA 2015

Pestil İmalat Elemanı, Elektrikçi(Genel), Kepçe Operatörü, Beton Transmikser Operatörü mesleklerinde eleman aranırken, İŞKUR'un arama kanalı olarak tercih edilme oranı yüzde 100 olmuştur. Satış Elemanı(Perakende), Beden İşçisi(Genel) ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır.

İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Büroları fazla tercih edilmemektedir.

Tablo 28: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Yaş Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
5-9	74,9%	30,2%	25,1%	79,9%	27,6%
10-14	76,0%	0,0%	60,0%	100,0%	0,0%
15-19	100,0%	100,0%	0,0%	83,3%	0,0%
20-24	90,3%	3,9%	13,6%	31,4%	0,0%
25+	82,9%	0,0%	0,0%	17,1%	0,0%
Genel Toplam	**81,5%**	**16,5%**	**25,1%**	**63,7%**	**9,5%**

KAYNAK: İPA 2015

Gümüşhane'de açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 10-14 yaştaki firmalar, ikinci sırada 15-19 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 5-9 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 15-19 yaş firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 10-14 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 5-9 yaş arası firmalardadır.

Tablo 29: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Aranma Kanalı	Gümüşhane			TÜRKİYE		
	0-30	31-89	90+	0-30	31-89	90+
Akraba-Eş Dost	51,0%	42,4%	6,5%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb	62,5%	26,0%	11,5%	63,1%	12,3%	24,6%
İnternet-Sosyal Medya	61,6%	0,0%	38,4%	65,4%	15,1%	19,5%
İŞKUR aracılığıyla	73,4%	8,4%	18,2%	70,4%	12,3%	17,3%
Özel İstihdam Büroları	9,1%	0,0%	90,9%	56,7%	21,6%	21,7%
Genel Toplam	**49,3%**	**34,6%**	**16,1%**	**67,5%**	**12,5%**	**19,9%**

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Gümüşhane ili benzerlik göstermektedir.

Hem Türkiye genelinde hem de Gümüşhane'de Arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR'un Türkiye geneli 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha düşüktür. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 30: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Gümüşhane			TÜRKİYE		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	64,1%	83,0%	81,4%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb	32,0%	20,6%	3,7%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	32,0%	12,9%	53,4%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR aracılığıyla	84,0%	56,3%	77,6%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	14,1%	0,0%	13,4%	28,2%	58,4%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Gümüşhane'de hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde Gümüşhane de kadınlar Türkiye'de ise en fazla erkekler aranmaktadır. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde Gümüşhane'de ve Türkiye'de cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. İŞKUR arama kanalı ile Gümüşhane kadınlar Türkiye'de ise en fazla erkekler aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları kullanılarak aranan açık işlerde Gümüşhane'de en fazla erkekler, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir.

Tablo 31: Vardiyalı Çalışma Yapılana İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Kadın	44,6%	44,6%	0,0%	100,0%	0,0%
Erkek	67,2%	23,4%	29,2%	59,1%	32,1%
Fark etmez	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**70,6%**	**21,2%**	**23,5%**	**52,9%**	**25,9%**

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Gümüşhane genelinden farklı olarak en fazla Akraba-Eş Dost, ikinci olarak İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 70,6'lık kısmının Akraba-Eş Dost aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 52,9 ile İŞKUR arama kanalı takip etmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan kadınların yüzde 100'ü İŞKUR vasıtasıyla aranmaktadır. Erkek eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 67,2'lik oranıyla Akraba-Eş Dost'tur. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Gümüşhane'de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini arama kanalları; hem Gümüşhane geneli açık işlerin aranma kanalları hem de Türkiye geneli vardiyalı çalışma yapılan ve açık işi olan işyerlerinin aranma kanalları ile farklılaşmaktadır.

Grafik 17: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Dağılımı

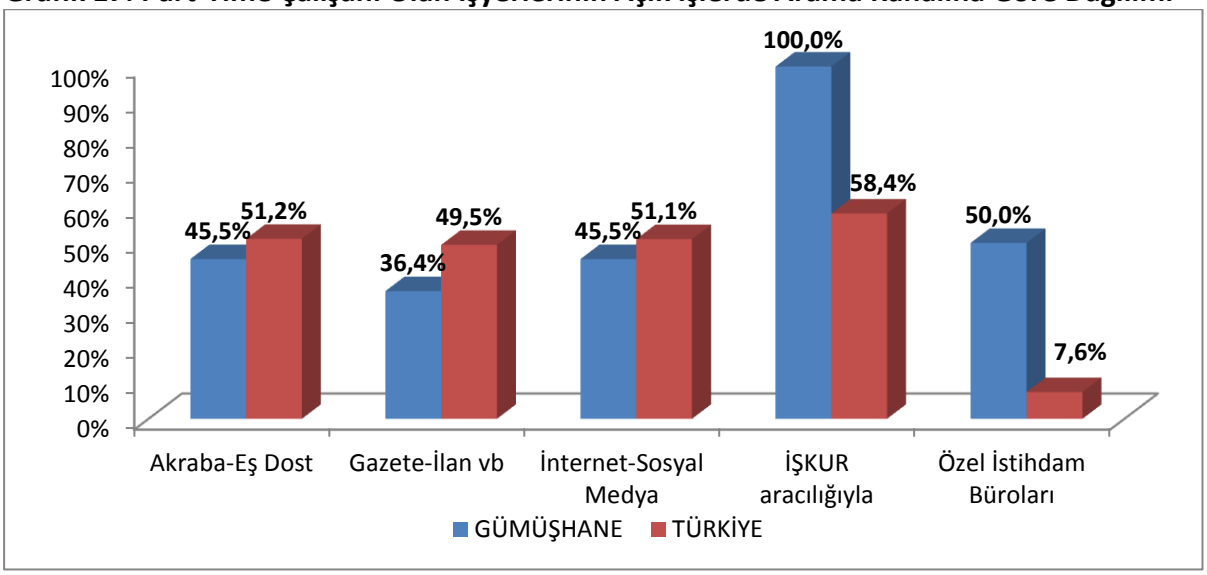

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Gümüşhane genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz.

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 100'lük kısmının İŞKUR arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 50 ile Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerde Gümüşhane ilinde sadece erkek eleman tercih edilmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Grafik 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Dağılımı

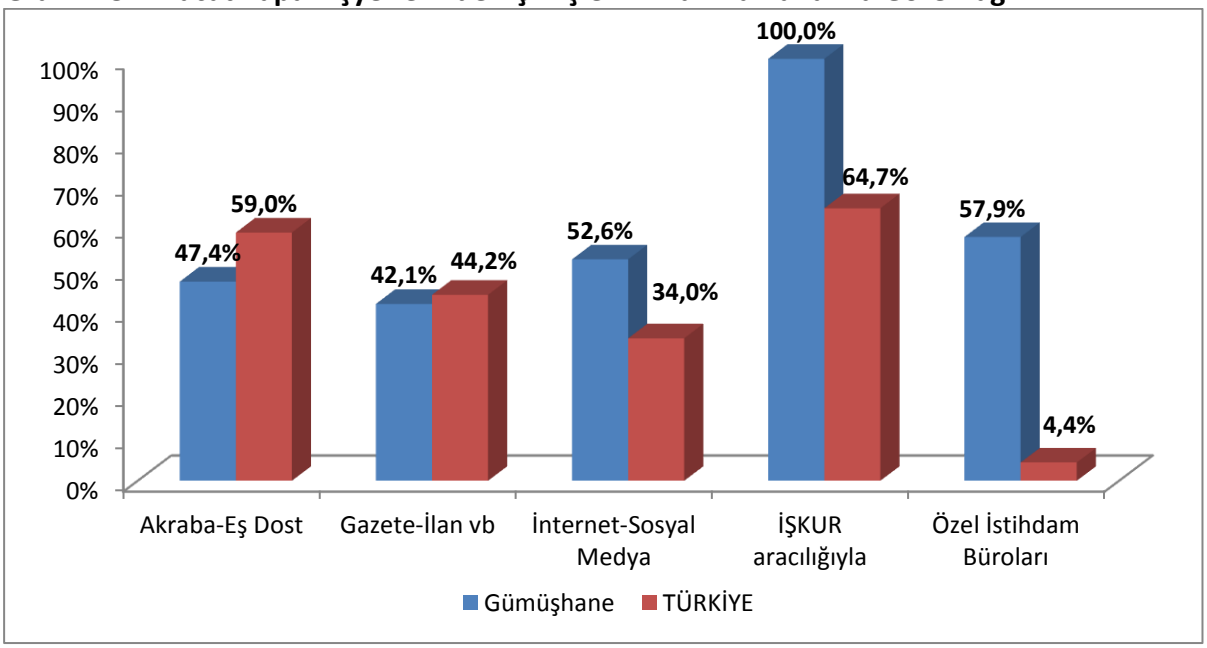

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde işyerlerinin yüzde 2,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Gümüşhane genelinde açık iş arama kanalı olarak en fazla Akraba-eş dost iken ihracat yapan işyerlerinde ise bu durum farklılaşarak açık işler en fazla İşkur aracılığı ile aranmaktadır. İkinci sırada ise Özel İstihdam Büroları gelmektedir.

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin tamamı İŞKUR arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 57,9 ile Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı İŞKUR ve Akraba Eş Dost almıştır.

Tablo 32: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	7,9%	67,8%	24,3%	63,8%	1,8%	68,3%	29,9%	100,0%
Gazete-İlan vb	5,5%	87,9%	6,6%	30,6%	100,0%	0,0%	0,0%	1,8%
İnternet-Sosyal Medya	14,1%	70,4%	15,5%	23,9%	0,0%	0,0%	100,0%	26,4%
İŞKUR aracılığıyla	9,7%	71,9%	18,4%	91,2%	0,0%	24,2%	75,8%	34,9%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	100,0%	0,0%	18,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane'deki açık işlerin yüzde 91,2'si daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 32 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 91,2 ile İŞKUR ve yüzde 63,8 ile Akraba- Eş Dosttur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin tamamını Akraba-Eş Dost ve yüzde 34,9'u İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. İŞKUR hizmetlerinden faydalananlar ile daha önce faydalanmayanlar arasında 57 puanlık bir fark vardır. Açık işlerin yüzde 91 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir. İŞKUR'un daha önce hizmetlerinden yararlananların açık iş arama durumunda ki oranı, cinsiyet olarak fark etmez denilen açık işler düşürmüştür. Fark etmez seçeneğini tercih edenlerin hizmetlerden yararlanmayanlardaki oranı daha önce hizmetlerden yararlananlardan daha yüksektir. Bu durum açık iş olan mesleğin yapısından kaynaklanabilir. Özellikle sadece kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananların, yararlanmayanlara göre aranma kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla arttığı görülmektedir. Burada İŞKUR'un kadın taleplerini karşılamada dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

4.1) AÇIK İŞLERDE ARANAN BECERILER

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Gümüşhane'de 116 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik sonrasında ise Takım Çalışması gelmektedir. Daha sonra sırası ile İletişim ve İfade Yeteneği, Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Bilgisayar Kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Proje Tabanlı Çalışma ile Satış ve Pazarlama Becerisi gelmektedir. Yabancı Dil Becerisi Gümüşhane ilindeki hiçbir açık işte tercih edilmemiştir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; kadınlarda öncelikli beceri talebi Bilgisayar Kullanımı iken erkeklerde ve fark etmez eleman talebinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ortak olarak görülmektedir. Satış Elemanı, Sekreter vb. mesleklerde kadınlar çok rahat talep edilebilmektedir. Bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden biri de Bilgisayar Kullanımıdır. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler farklılaşmaktadır. Kadınlarda Hesap Yapabilme ile Bilgisayar Kullanımı erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Takım Çalışması ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe Takım Çalışması, İmalat sektöründe Fiziki ve Bedensel yeterlilik, inşaat sektöründe Takım Çalışması, Toptan ve perakende ticaret sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Hesap Yapabilme, Ulaştırma ve Depolama sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Hesap Yapabilme, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe Bilgisayar Kullanımı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe Bilgisayar Kullanımıdır.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Bilgisayar Kullanımıdır. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Hesap Yapabilmedir. Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Takım Çalışmasıdır. Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri ise Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübedir.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması olmuştur. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 15 mesleğin 7'sinde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 6 meslekte Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe, 1 meslekte Proje Tabanlı Çalışma, 1 meslekte ise Satış ve Pazarlama Becerisi ilk tercih olarak bildirilmiştir.

En fazla açık iş olan Pestil İmalat Elemanı mesleğinde sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması; Ağır Kamyon Şoförü mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe; Garson (Servis elemanı) da ağırlıklı olarak Hesap Yapabilme ile İletişim ve İfade Yeteneği, Elektrikçi (Genel) mesleğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe en fazla aranan beceriler olmuştur. Muhasebe ile ilgili mesleklerde ise Bilgisayar Kullanımı ile Hesap Yapabilme beceresi ön planda olmuştur. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Gümüşhane genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri "Fiziki ve Bedensel Yeterlilik" ikinci sırada "Takım Çalışması" dır. Akraba-Eş Dost, İŞKUR, İnternet-Sosyal Medya, aracılığıyla aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında ilk üç sıradaki beceriler Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İletişim ve İfade yeteneği ile Takım Çalışması olup Türkiye genelinde istenen becerilerle paralel özellik göstermektedir. Gazete-İlan vb. arama kanalında öne çıkan beceri ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Özel İstihdam Büroları arama kanalında ise en fazla istenen beceri İletişim ve İfade Yeteneği becerisidir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 49,3'ü 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Gümüşhane ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 günlük arama süresindeki İletişim ve İfade Yeteneği talebi olurken, 31-89 gün ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Grafik 19: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

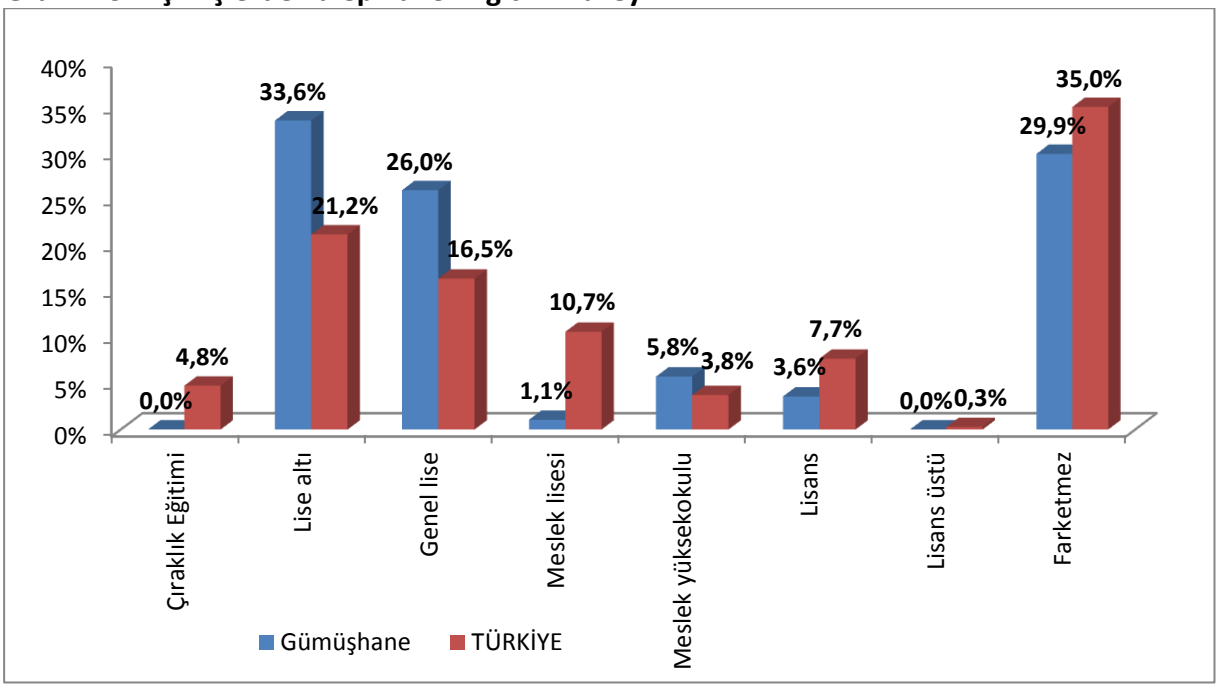

Kaynak: İPA 2015

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Gümüşhane'de açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi Lise altı olmuştur.

Gümüşhane ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyleri fark etmez, lise altı ve genel lise şeklindedir. Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Gümüşhane'de ise, Lise altı, Fark etmez ve Genel lise şeklinde gerçekleşmiştir. Gümüşhane ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneline göre düşüktür.

Gümüşhane de En fazla Lise altı eğitim düzeyinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişilerde asgari bir eğitim seviyesi talep ettiği sonucunu bizlere bildirir. Hem Türkiye genelinde hem de Gümüşhane'de yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "biz işyerinde eğitiriz" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 33: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Farketmez	Toplam
Lise altı	0,0%	47,6%	6,2%	33,6%
Genel lise	51,9%	14,1%	49,7%	26,0%
Meslek lisesi	0,0%	1,6%	0,0%	1,1%
Meslek yüksekokulu	32,0%	4,8%	3,1%	5,8%
Lisans	0,0%	1,3%	9,9%	3,6%
Fark etmez	16,0%	30,6%	31,1%	29,9%

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane'de eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 51,9 ile Genel lise, bunu takiben yüzde 32 ile Yüksekokul olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi Lise altı olarak yüzde 47,6 ve bunu takiben yüzde 30,6 Fark etmez talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir. Sadece kadın eleman talep edilen açık işlerde yüzde 16 lise altı ve fark etmez seçeneği talep edilirken, bu oran erkeklerde yüzde 78,2'dir.

Tablo 34: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksekokulu	Lisans	Fark etmez
İmalat	37,1%	45,7%	0,0%	5,7%	0,0%	11,4%
Ulaştırma ve depolama	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%	20,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	52,6%	0,0%	0,0%	5,3%	42,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	41,2%	17,6%	0,0%	5,9%	5,9%	29,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnşaat	0,0%	20,0%	20,0%	60,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0 %	0,0%
Genel Toplam	**33,6%**	**26,0%**	**1,1%**	**5,8%**	**3,6%**	**29,9%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde Ulaştırma ve Depolama, Toptan ve Perakende, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi Lise altı iken, İmalat ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde genel lise, İnşaat sektöründe

Meslek Lisesi, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetlerinde Fark etmez, Finans ve Sigorta Faaliyetlerinde ise Lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Tablo 35: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grupları	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksekokulu	Lisans	Fark etmez
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	69,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	30,6%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3,0%	75,8%	0,0%	3,0%	0,0%	18,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	25,9%	17,2%	0,0%	4,3%	4,3%	48,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	56,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	43,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	23,6%	29,3%	0,0%	0,0%	0,0%	47,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	0,0%	23,8%	76,2%	0,0%
Genel Toplam	**33,6%**	**26,0%**	**1,1%**	**5,8%**	**3,6%**	**29,9%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; hizmet ve satış elemanları, büro hizmetlerinde çalışanlar meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile nitelik gerektirmeyen meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi ise lise altı olarak belirtilmiştir. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda ise genel lise mezunu talebi ön plandadır. Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları grubunda Meslek Lisesi, MYO mezunu talep edilmiştir. Lisans eğitim düzeyini sadece profesyonel meslek mensupları talep edilmiştir.

Grafik 20: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

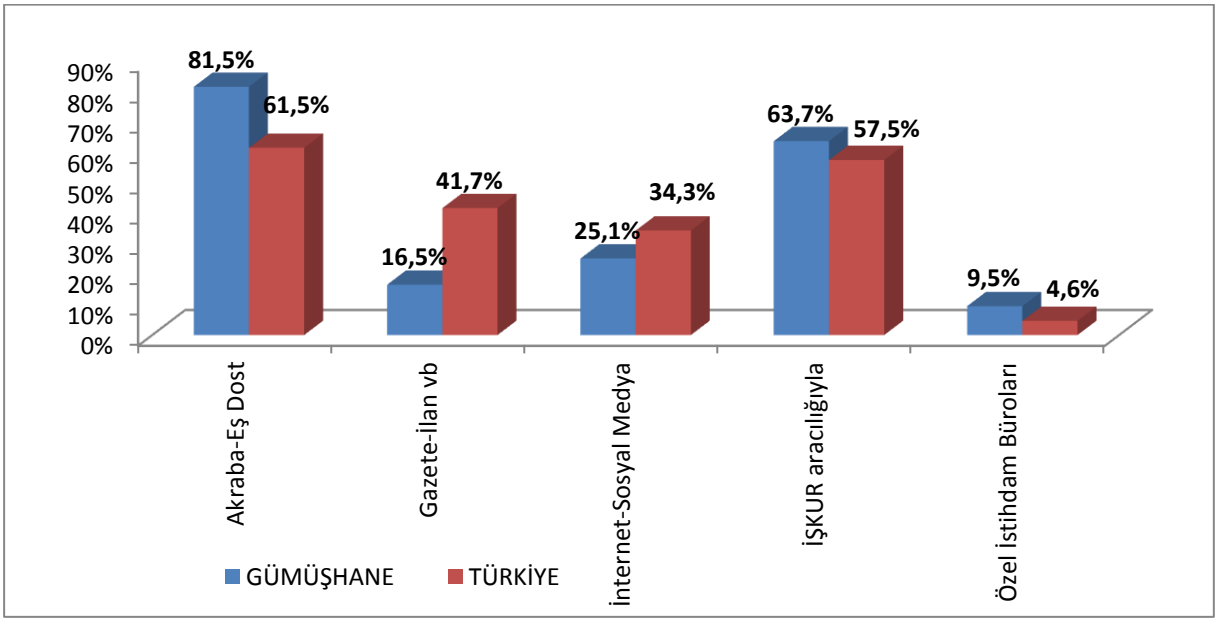

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde bütün eğitim düzeyinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak İŞKUR, Akraba-eş-dost ve İnternet-Sosyal medya kanallarını tercih ettiği görülmektedir.

Grafik 21: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

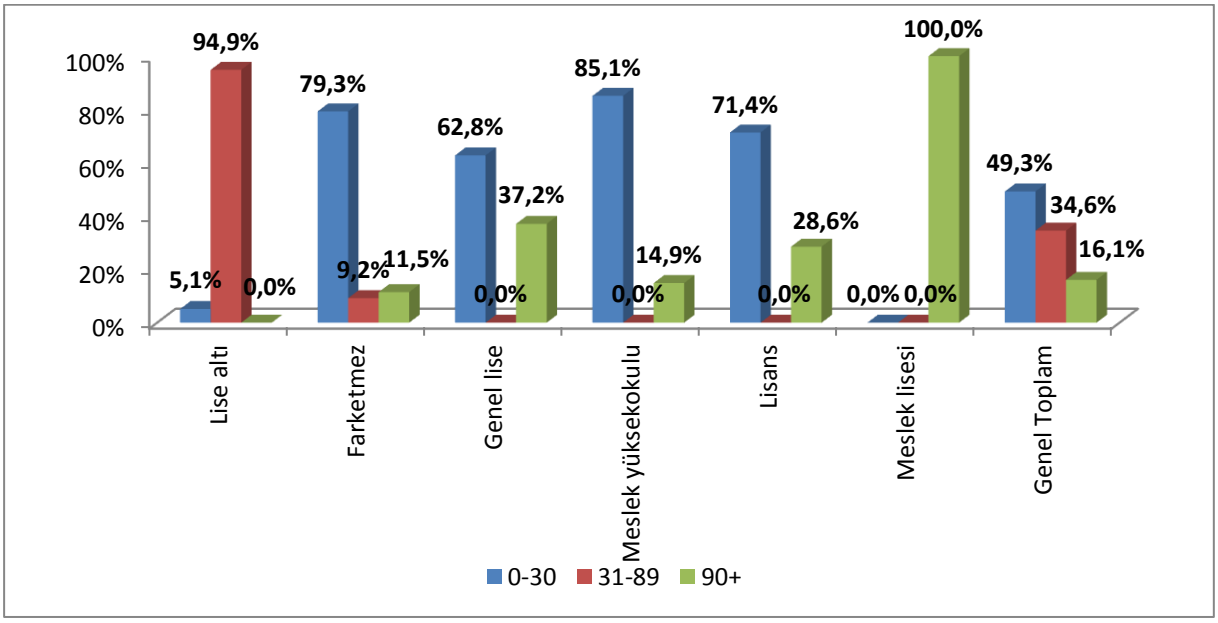

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Gümüşhane'de Fark etmez, Genel Lise, Meslek Yüksekokulu ve Lisans eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, Lise Altı düzeyde eğitim almış eleman talebi ağırlıklı olarak 31-89 günde, Meslek Lisesi düzeyinde ise eleman talebi ağırlıklı olarak 90+ günde temin edilebilmektedir.

Grafik 21 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektörler	0-30	31-89	90+
Madencilik ve taş ocakçılığı	47,4%	0,0%	52,6%
İmalat	62,9%	37,1%	0,0%
İnşaat	60,0%	0,0%	40,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	47,1%	47,1%	5,9%
Ulaştırma ve depolama	15,0%	80,0%	5,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	63,6%	0,0%	36,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**49,3%**	**34,6%**	**16,1%**

Kaynak: İPA 2015

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe açık işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler Ulaştırma ve Depolama sektörü hariç 0-30 gün süre ile kapatılmaya çalışılmaktadır.

Gümüşhane ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Grafik 22 : İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

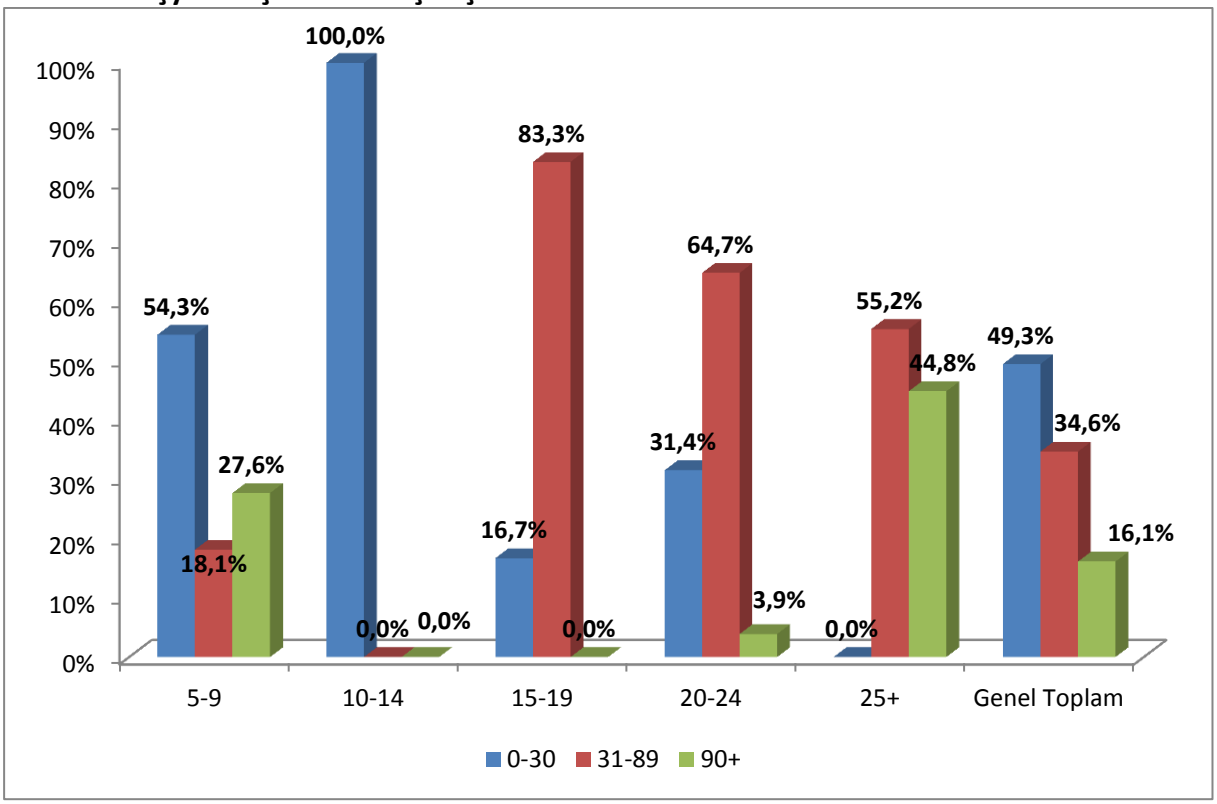

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında 5-9 ile 10-14 yaş aralığındaki işyerlerine ait açık işlerin çoğunluğu 0-30 günde, 15-19 ve 20-24 yaş aralığındaki işyerlerine ait açık işlerin çoğunluğu 31-89 günde karşılanırken 25+ yaşındaki işyerlerine ait açık işlerin karşılanma oranı diğerlerinden farklı olarak 31-89 ve 90+ günde karşılanmaktadır. Genel olarak açık işlerin büyük bir oranı 0-30 gün aralığında karşılanmaya çalışılmaktadır.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grupları	0-30	31-89	90+	Genel Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	3	0	1	4
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	11	7	5	23
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	6	5	0	11
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	3	0	1	4
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	20	3	10	33
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	4	0	1	5
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	11	25	0	36
Genel Toplam	**57**	**40**	**19**	**116**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grupları ise Büro Hizmetlerinde Çalışılan Elemanlar ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur.

5) TEMININDE GÜÇLÜK ÇEKILEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Gümüşhane ilindeki işyerlerinin yüzde 32,5'i eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur.

Grafik 23: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

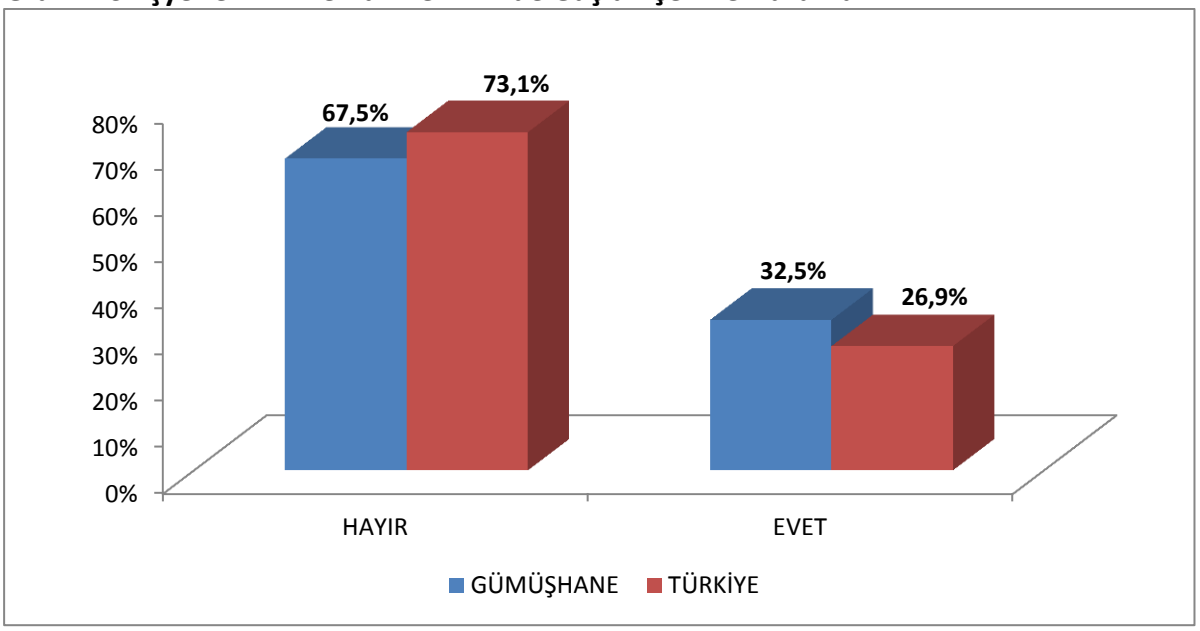

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 32,5'inin aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Gümüşhane ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Tablo 38: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	2014 (10+)			2015* (10+)		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	9	7	77,8%	9	3	33,3%
İmalat	25	16	64,0%	24	12	50,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	0	0,0%	1	0	0,0%
İnşaat	42	12	29,2%	38	10	26,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	38	27	71,1%	39	10	25,6%
Ulaştırma ve depolama	11	4	36,4%	12	2	20,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13	12	92,3%	13	11	84,6%
Bilgi ve iletişim	3	1	33,3%	3	1	33,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	1	50,0%	1	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9	6	66,7%	8	2	25,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	1	16,7%	6	2	33,3%
Eğitim	7	3	42,9%	6	1	16,7%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	2	66,7%	3	0	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0	0,0%	1	1	100,0 %
Diğer hizmet faaliyetleri	7	3	35,7%	5	0	0,0%
Genel Toplam	**178**	**95**	**53,2%**	**170**	**55**	**32,5%**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründedir. Bu sektörü sırası ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İmalat sektörleri izlemektedir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor, imalat ile konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 50'sinden fazlası eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran oldukça yüksektir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 8 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 50'ye yakın oranda olan 40 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme

durumundan ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten her 2 işyerinden bir tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Gümüşhane'deki işyerlerinin yüzde 53,2'sinin eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 2 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 20,7 puanlık bir azalışla yüzde 32,5 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 50 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 4,5 orana karşılık 8 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde 66,7 puanlık bir azalış gerçekleşmiş ve 2015 yılında tamamı karşılanmıştır. Daha sonra sırayı Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü almaktadır. İşyeri sayısında yüzde 50'lik bir azalış gerçekleşen söz konusu sektörde 50 puanlık bir azalışla tamamı karşılanmıştır.

Gümüşhane'de geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının oldukça üzerindedir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grupları	TGÇM KİŞİ SAYISI	AÇIK İŞ ELEMAN SAYISI
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	132	33
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	48	23
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	31	36
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	22	11
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	19	4
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	13	5
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	5	4
Genel Toplam	**270**	**116**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane'de 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 270 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 49'luk pay ve 132 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 18'lik pay ve 48 kişi ile hizmet ve satış elemanları, yüzde 11'lik pay ve 31 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Gümüşhane ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Grafik 24: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

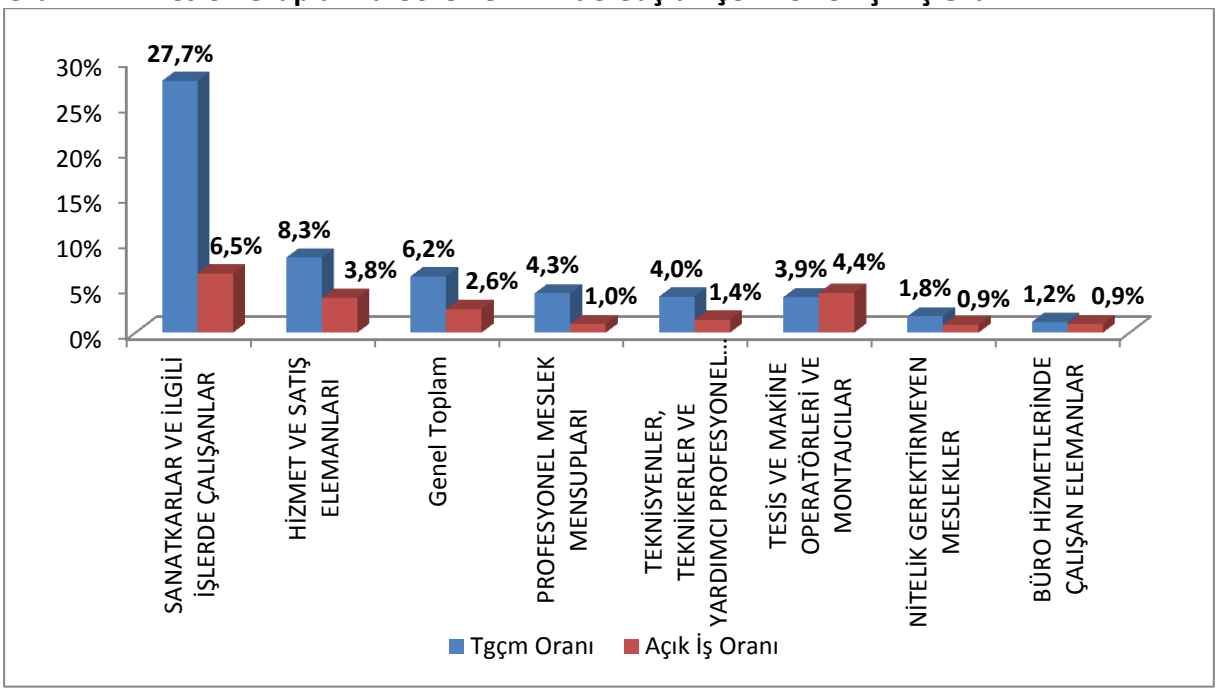

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 24'te beraber değerlendirilmiştir.

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Gümüşhane'de sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda çalışanların yüzde 27,7'sinin temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 24,3 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA' da sırayı yüzde 8,3 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu ve yüzde 4,3 ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları almaktadır. Burada dikkat çekici olan durum yüzde 1,8 ile altıncı sırada olan nitelik gerektirmeyen meslekler grubunun 2014 yılı İPA çalışmasında yüzde 3,1 ile beşinci sırada yer almasıdır. Bu durum söz konusu grup çalışanlarının temini konusunda sıkıntı yaşanmadığı ya da işverenlerin teminde güçlük çektikleri işgücünü meslek genellemesi yapamadan doğru ifade ettiği anlamlarına gelmektedir. Bir diğer dikkati çeken veri ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda temininde güçlük çekme oranının Türkiye verisinden düşük olmasıdır.

Tablo 40: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

MESLEK	Eleman Sayısı	Oran
ISI YALITIMCISI	25	9,2%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	24	8,9%
PESTİL İMALAT ELEMANI	17	6,3%
PARKE DÖŞEYİCİSİ	12	4,6%
HAMURKAR	12	4,4%
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	10	3,7%
MAKİNE BAKIMCI	10	3,7%
PİŞİRİCİ (EKMEK)	10	3,7%
DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	10	3,7%
FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ	10	3,7%

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Gümüşhane'de eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Isı Yalıtımcısı mesleği daha önceki yıllara göre dikkat çekici bir farklılık göstererek yüzde 9,2' lik payla ilk sırada yer almaktadır. Buda bizlere ilimizde ısı yalıtımcısının çalışabileceği sektörlerin faaliyetlerinin diğer yıllara göre arttığının bir göstergesi olabilir. Örneğin İnşaat sektörü. Isı Yalıtımcısı mesleğini Garson(servis elemanı), Pestil İmalat Elemanı takip etmektedir. Bu meslekler Gümüşhane işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Grafik 25: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

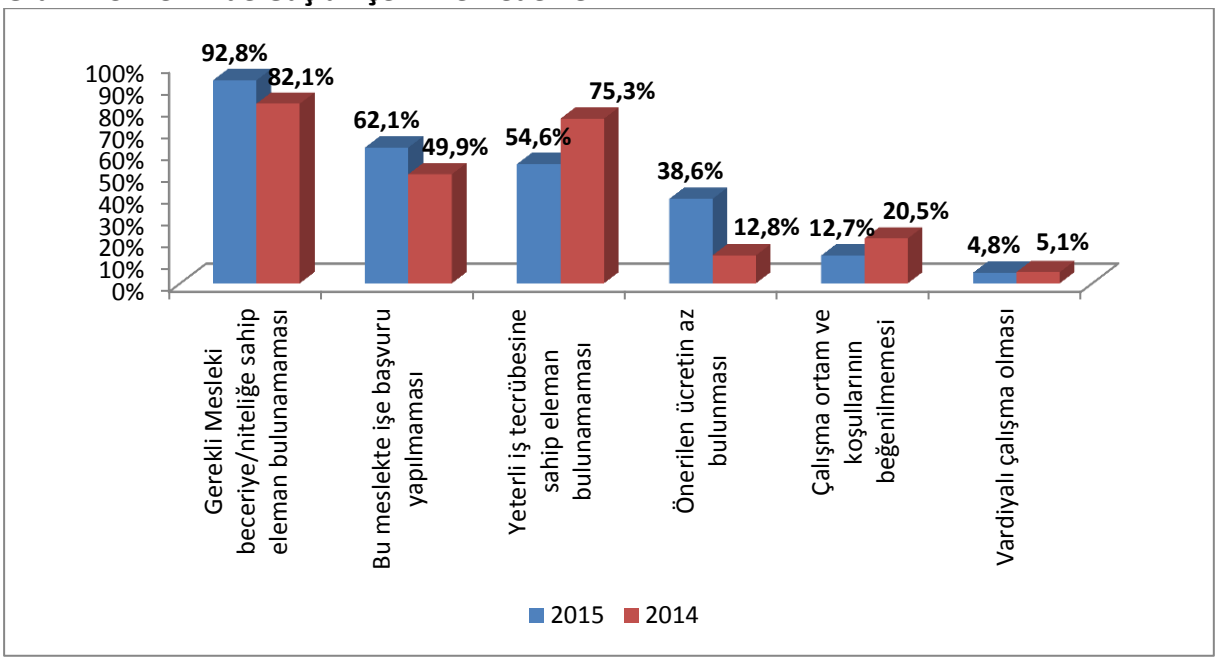

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 25'te karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Gerekli mesleki beceriye/ Niteliğe sahip eleman bulunamaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 82,1'i söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 10,7 puanlık bir artışla yüzde 92,8 işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen diğer nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 12,2 puanlık artışla yüzde 62,1 işveren tarafından işaretlenen "Bu meslekte işe başvuru yapılmaması" ve 25,8 puanlık artışla yüzde 38,6 işveren tarafından işaretlenen "Önerilen ücretin az bulunması" nedenleridir. Bununla beraber 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 73,3'ü "Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması" nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden 20,7 puanlık bir azalışla yüzde 54,6 oranında işaretlenmiştir. Bu veri bize İŞKUR'un düzenlemiş olduğu İşbaşı eğitimi programlarının artı bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 26: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

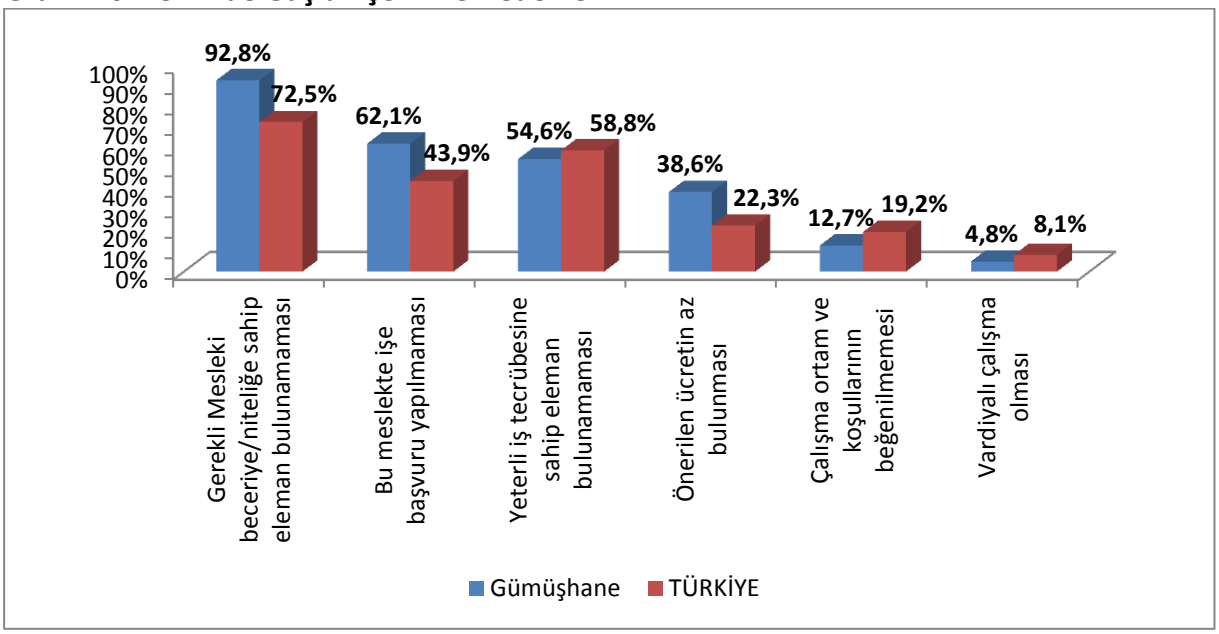

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Gümüşhane ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Gümüşhane'de işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu Meslekte Başvuru Yapılmaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Gümüşhane'yi Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki neden vardır. Bunlardan ilki 6,5 puanlık farkla "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" , ikincisi de 4,2 puanlık farkla "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenleridir. Söz konusu iki neden de Gümüşhane'deki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Grafik 27: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

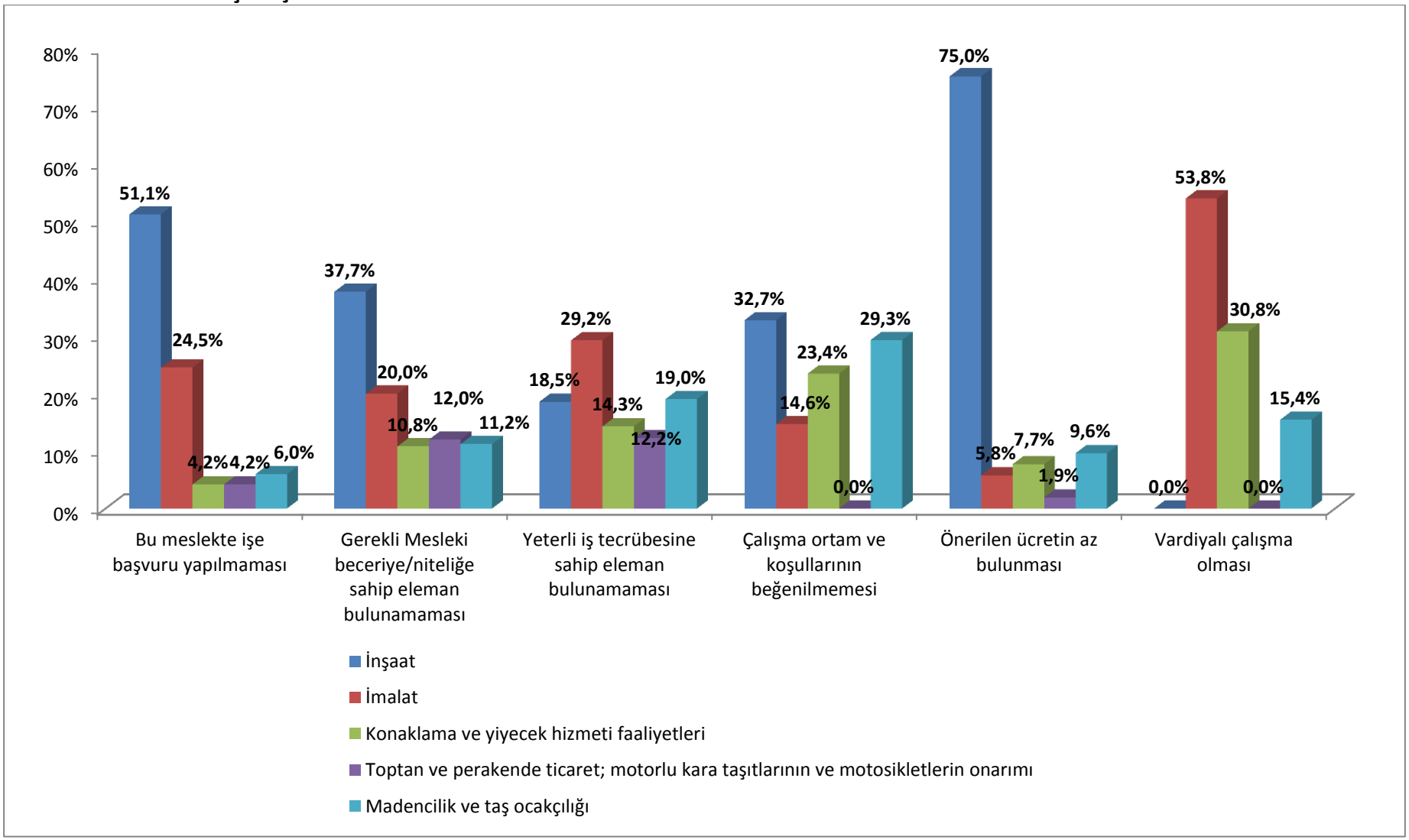

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; İnşaat sektöründe öne çıkan temininde güçlük çekilme nedenleri oransal olarak sıralandığında ilk sırada ‘‘ Önerilen ücretlerin az bulunması’’ yer almaktadır. Bu nedeni ‘‘ Bu meslekte işe başvuru yapılmaması’’ ve ‘‘ Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması takip etmektedir. İmalat sektöründe ise ilk sırada ‘‘ Vardiyalı çalışma olması’’ nedeni yer alırken ikinci sırada ‘‘ Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması’’ yer almaktadır. Grafik 27’ de belirtilen diğer sektörlerde ise temininde güçlük çekme nedenleri birbirlerine yakın oranda seyretmiştir. Toptan ve perakende ticaret sektöründe ise ‘‘Vardiyalı çalışma olması ve Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi’’ nedenleri işverenler tarafından iş gücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Aynı şekilde İnşaat sektöründe de ‘‘ Vardiyalı çalışma olması’’ nedeni işverenler tarafından bir engel olarak görülmemektedir.

Tablo 41: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
ISI YALITIMCISI	14,8%	9,9%	0,0%	0,0%	23,8%	0,0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	1,8%	8,4%	12,9%	14,6%	2,9%	15,4%
PESTİL İMALAT ELEMANI	8,9%	6,0%	10,2%	0,0%	1,9%	0,0%
PARKE DÖŞEYİCİSİ	7,4%	5,0%	0,0%	0,0%	11,9%	0,0%
HAMURKAR	6,0%	4,8%	6,8%	0,0%	0,0%	0,0%
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	0,0%	4,0%	6,8%	0,0%	0,0%	0,0%
MAKİNE BAKIMCI	6,0%	4,0%	6,8%	29,3%	9,6%	0,0%
PİŞİRİCİ (EKMEK)	6,0%	4,0%	6,8%	0,0%	0,0%	0,0%
DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	5,9%	4,0%	0,0%	0,0%	9,5%	0,0%
FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ	5,9%	4,0%	0,0%	0,0%	9,5%	0,0%
DİREKSİYON EĞİTMENİ	0,0%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
AŞÇI	0,6%	2,8%	2,7%	8,8%	2,9%	0,0%
DİĞER İNŞAAT BOYACILARI	4,4%	3,0%	0,0%	0,0%	7,1%	0,0%
SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	0,0%	2,8%	2,0%	0,0%	0,0%	30,8%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,4%
MUHASEBECİ	2,1%	2,4%	4,7%	7,3%	2,4%	0,0%
ELEKTRİK TEKNİKERİ	3,7%	2,5%	4,2%	18,2%	6,0%	0,0%
VİNÇ OPERATÖRÜ	0,0%	2,5%	4,2%	0,0%	0,0%	0,0%
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	3,6%	2,4%	4,1%	0,0%	0,0%	0,0%
PAZARLAMACI	1,8%	2,4%	2,0%	8,8%	2,9%	23,1%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Isı Yalıtımcısı mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi ‘‘Önerilen ücretlerin az bulunması’’ olarak yansımıştır. Bununla beraber ikinci sırada yer alan Garson (Servis Elemanı) mesleğinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak ‘‘Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi’’, ‘‘Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması’’ ve ‘‘ Vardiyalı çalışma olması’’ görülmektedir. Üçüncü sırada yer alan Pestil imalat elemanı mesleğinde ise Garson (servis elemanı) mesleğinde olduğu gibi , ‘‘Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması’’ ve ‘‘ Vardiyalı çalışma olması’’ görülmektedir. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Tablo 42: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Hizmet Türü	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Çalışanlara Yönelik Eğitim	100,0%	0,0%
Eleman Talebi	49,5%	50,5%
İEP	56,7%	43,3%
İşveren Danışmanlığı	47,8%	52,2%
Kurs	100,0%	0,0%
Mevzuat Danışmanlığı	55,1%	44,9%
Genel Toplam	53,8%	46,2%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre işbaşı eğitim programları, Çalışanlara yönelik eğitim, Kurs ve Mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber Eleman temininde ve İşveren danışmanlığında İŞKUR’ dan daha fazla faydalanmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet Çalışanlara Yönelik Eğitim ve Kurs olarak görülmektedir.

Tablo 43: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektörler	10+		
	TGÇM HAYIR	TGÇM EVET	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	1	3
İmalat	1	3	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0	0
İnşaat	0	1	1
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	7	3	10
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1	4	5
Bilgi ve iletişim	1	0	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	1	1
Genel Toplam	**13**	**13**	**26**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde işyerlerinin yüzde 53,8'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 15,3'ünde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 50' si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Bilgi ve iletişim sektörleri hariç geriye kalan tüm vardiyalı çalışma yapan sektörler eleman temininde güçlük çekmektedir.

Grafik 28: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

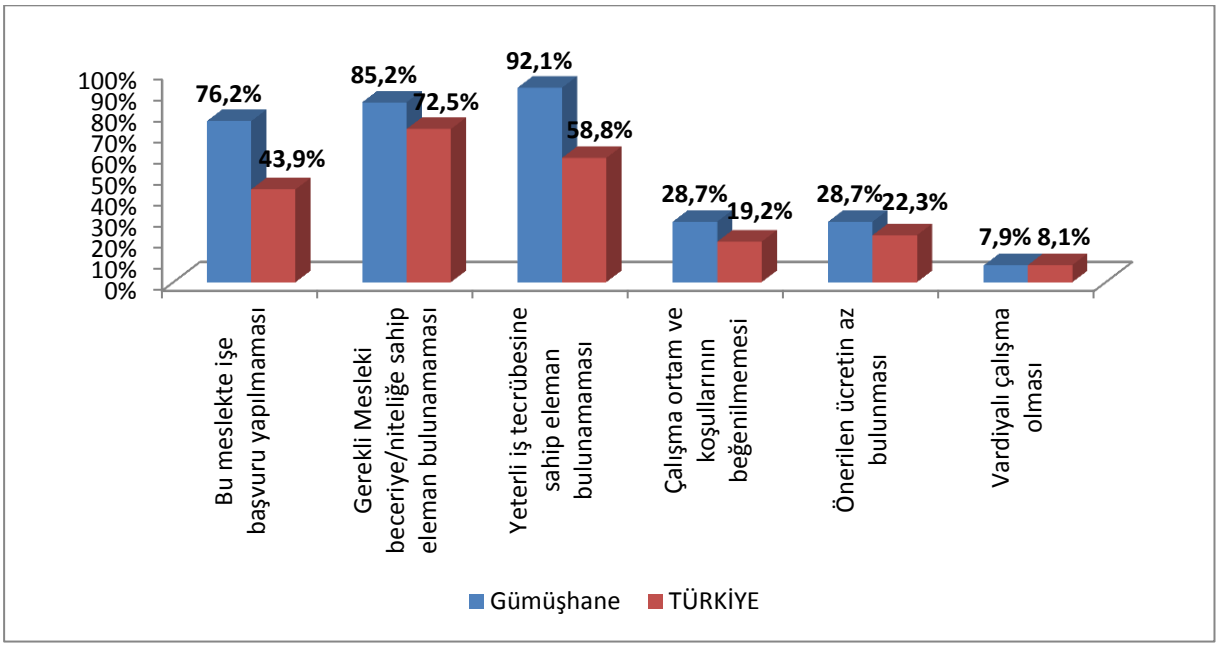

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ile Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 4'tür. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması en büyük problemdir.

Vardiyalı çalışma yapma konusunda ise Gümüşhane ile Türkiye geneli ayrılmaktadır. Türkiye genelinde en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması iken Gümüşhane'de ise yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ilk sıradadır.

Tablo 44: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektörler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	10	10	10	10
İnşaat	0	2	2		2
Genel Toplam	**10**	**12**	**12**	**10**	**12**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane ilinde işyerlerinin yüzde 53,8'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 2,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 75'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 4 işyerinden 3'ü eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Gümüşhane'de ihracat yapan işyerlerinden sadece İmalat sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

Tablo 45: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM HAYIR	TGÇM EVET	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	1	1
İmalat	1	0	1
İnşaat	1	1	2
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	4	0	4
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0	2	2
Bilgi ve iletişim	0	1	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	0	2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	1	1
Eğitim	1	0	1
Genel Toplam	**9**	**6**	**15**

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane'de işyerlerinin yüzde 53,8'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 8,8'inin part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 40'ı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha düşüktür. Part-time çalışanı olan yaklaşık her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Tablo 45' te belirtilen Part-Time çalışanı olan sektörlerden eleman temininde beş sektör güçlük çekerken dört sektör eleman temininde güçlük çekmemektedir.

Grafik 29: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

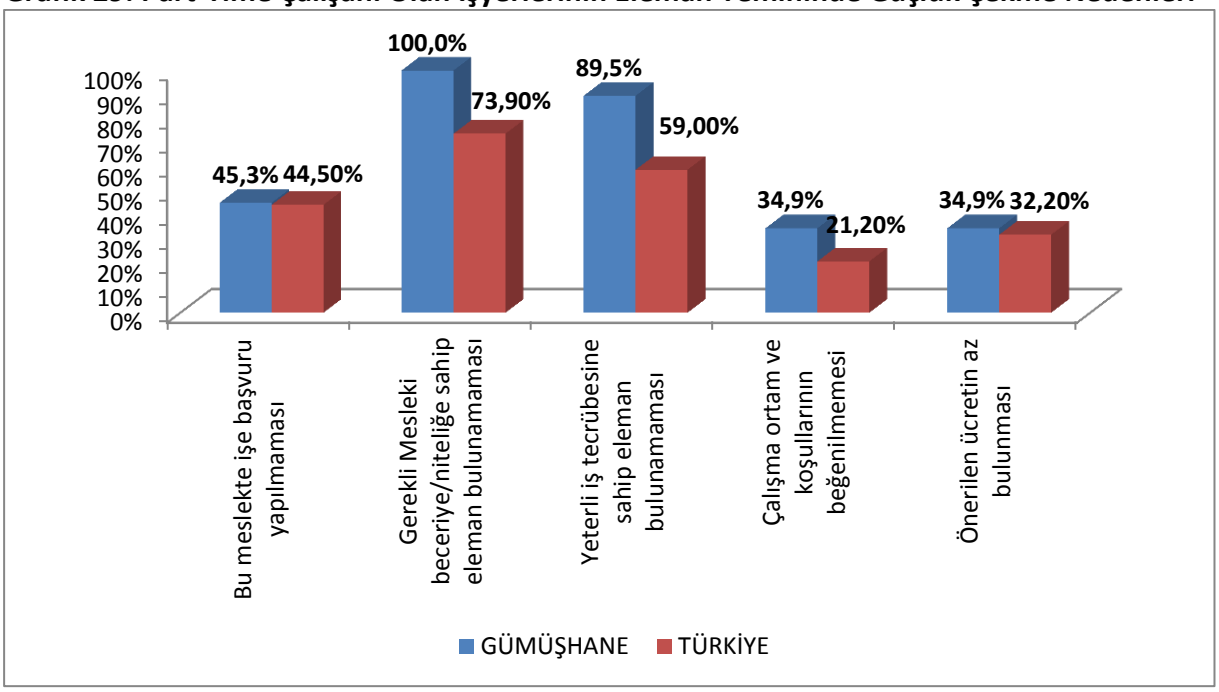

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Gümüşhane ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır.

6) İSTIHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTISI

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

Tablo 46: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma	0,7%
Kısmi Çalışma	12,7%
Genel Toplam	6,5%

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Gümüşhane'de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 0,7 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 12,7 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 6,5' tir. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde Gümüşhane ili Türkiye ortalamasının üstünde iken diğer göstergelerde ortalamanın altındadır.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Gümüşhane'de yüksek oranda istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Gümüşhane, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Tablo 47: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İnşaat	67	8,7%
İmalat	21	3,4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	24	5,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	110	37,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	29	11,6%
Ulaştırma ve depolama	53	21,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-20	-11,6%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü hariç azalışı beklenen başka sektör olmadığı görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Gümüşhane'de Madencilik ve taş ocakçılığı, Eğitim, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor,

Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörleri olmak üzere dokuz sektör genelinde herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Bunun yanı sıra İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri 37,4 oranında 110 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 21,9' luk bir oranla bu sektörü Ulaştırma ve Depolama sektörü takip etmektedir ki burada da 53 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Çalışmanın uygulandığı dönemde mevsimsel şartların normale göre daha soğuk olması İnşaat sektörünü olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle geleceğe dair daha pozitif bir bakış açısı oluşmuştur.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Gümüşhane ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 48: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

MESLEK GRUPLARI	NET İSTİHDAM DEĞİŞİMİ	NİDO
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	41	3,4%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	47	5,9%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	144	24,8%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	20	4,2%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	-3	-0,6%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	-7	-1,6%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	41	12,1%
YÖNETİCİLER	0	0,0%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	0,0%
Genel Toplam	**284**	**6,5%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları hariç istihdam azalışı beklenen başka meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Gümüşhane'de meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 144 kişilik istihdam artışı beklentisiyle Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda sıralamanın değiştiğini ve yüzde 24,8'lik oranında Hizmet ve Satış Elemanları ilk sırada yer alırken Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yerini Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel

Meslek Mensupları meslek grubuna bırakmıştır. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; tesis ve makine operatörleri ve montajcılar yüzde 5,9 oranında, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yüzde 4,2 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

En düşük artışın beklendiği Nitelik Gerektirmeyen Meslek grubunda ise artış yüzde 3,4'lük bir dilime tekabül etmektedir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir.

Tablo 49: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

NET İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER	NET İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	BÜRO YÖNETİMİ ELEMANI
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	PAZARLAMACI
ELEKTRİK TEKNİKERİ	MATEMATİK ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	PESTİL İMALAT ELEMANI
PESTİL İMALAT ELEMANI	İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ
DİĞER ELEKTRİK TEKNİSYENLERİ	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	GARSON (SERVİS ELEMANI)
GARSON (SERVİS ELEMANI)	TARİH ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM

Kaynak: İPA 2015

Gümüşhane de En fazla istihdam artışı beklenen meslekler de il üç sırada Güvenlik Görevlisi(Silahlı), Ağır Kamyon Şoförü, Güvenlik Görevlisi(Silahsız) meslekleri yer almaktadır. En fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin başında ise Temizlik Görevlisi gelmektedir. Bu mesleği Büro Yönetimi Elemanı ve Pazarlama meslekleri takip etmektedir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 28 farklı meslekte 316 kişilik istihdam artışı beklenirken, 13 farklı meslekte de 32 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 50: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
GARSON (SERVİS ELEMANI)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)
SERVİS KOMİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)
HAMURKAR	SATIŞ DANIŞMANI
AŞÇI YARDIMCISI	HARİTA MÜHENDİSİ
PİŞİRİCİ (EKMEK)	SATIŞ ELEMANI (TOPTAN)

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Güvenlik Görevlisi(Silahlı)olmasına rağmen vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde ise Garson(Servis Elemanı) ön plana çıkmıştır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise benzerlik göstererek yine Güvenlik Görevlisi (Silahlı) mesleği en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre sıralandığında part-time çalışanı olan işyerlerinde sırasıyla; Büro Yönetimi Elemanı, Matematik Öğretmeni, İngilizce Öğretmeni meslekleri azalışı beklenen mesleklerdir. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde ise herhangi bir azalış söz konusu değildir.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur.

Tablo 51: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı	İstihdam Azalışı	İstihdam Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	5,4%	7,0%
İmalat	15,5%	27,8%	8,1%	15,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%
İnşaat	28,8%	0,0%	16,2%	24,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	19,3%	27,8%	40,7%	17,0%
Ulaştırma ve depolama	9,3%	16,7%	9,8%	4,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19,3%	13,9%	2,7%	6,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	3,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3,9%	0,0%	2,7%	5,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,9%	0,0%	2,7%	4,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	2,7%	5,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	2,7%	2,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	2,7%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	3,4%	3,7%
Genel Toplam	**15,2%**	**4,2%**	**21,7%**	**58,9%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Gümüşhane'deki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 51'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Gümüşhane'deki işyerlerinin yaklaşık yüzde 59'unun geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Gümüşhane'de işyerlerinin yaklaşık yüzde 22'si istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Gümüşhane ilinde her yedi işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 4,2'si istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Gümüşhane'deki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Gümüşhane'de en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 28,8 ile İnşaat sektörü iken en çok azalış İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yüzde 27,8 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinden derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir ve hatta hiçbir değişiklik olmayacağı yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

SONUÇ

Gümüşhane ili İşgücü Piyasası Analizi raporunun, Talep Araştırması çerçevesinde en önemli amacı; işgücü piyasasının arz ve talebi arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi için ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, istihdamın artırılmasına yönelik Aktif İşgücü Programlarına veri sağlamaktır.

İşgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen faktörler mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Talep boyutunun tespiti için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) alınan adres listesine göre 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Araştırmanın yapılacağı işyerlerinde çalışan sayısı 10+ istihdamlı olmasına rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. Gümüşhane ilinde araştırma kapsamına 194 işyeri alınmış, bu işyerlerinden 170'i ile bu araştırma çalışması yapılabilmiştir. Bu 170 işyerinde toplam 4.357 çalışan bulunmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre ildeki açık iş oranı yüzde 2,7'dir. Çalışma ve İş Kurumu verilerine göre 2015* yılında 116 açık iş bulunmakta olup açık işlerde en büyük paya sahip sektör Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü, en fazla açık işin bulunduğu meslek gurubu tesis ve makine operatörleri, montajcılar ve en fazla açık işin olduğu meslek ise Pestil İmalat Elemanı mesleğidir.

Açık işler için % 33,6 oranında Lise altı eğitimliler, yüzde 29,9 oranında Fark etmez, %26 oranında Genel Lise, % 5,8 oranında Meslek Yüksek Okulu eğitimliler, %3,6 oranında Lisans ve %1,1 oranında Meslek lisesi mezunları talep edilmektedir. Açık işlerin büyük çoğunluğunda asgari bir eğitim düzeyi talep edilmesi işverenlerin eğitim düzeyine önem verdiğinin göstergesidir.

Araştırma sonuçlarına göre eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Isı Yalıtımcısı, Garson(servis elemanı) ve Pestil İmalat Elemanı şeklindedir. İşverenlerin % 92,8' i eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasını", % 62,1' i "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması", % 54,6'sı "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" olarak göstermiştir.

30 Haziran 2016 tarihi itibari ile net istihdam artışı beklenen meslekler sırası ile Güvenlik Görevlisi(Silahlı), Ağır Kamyon Şoförü ve Güvenlik Görevlisi(Silahsız) meslekleri yer almakta olup aynı tarih itibari ile net istihdam azalışı beklenen meslekler sırası ile Temizlik Görevlisi, Büro Yönetimi Elemanı ve Pazarlamacı meslekleri yer almaktadır.

Gelecek dönemde istihdam artışı beklenen sektörlere yönelik gerekli işgücünün yetiştirilmesine öncelik verilmelidir. İlin istihdam politikaları belirlenirken, istihdam artışı beklenen sektörlerin oluşturduğu istihdam potansiyeli, istihdam azalışı beklenen sektörlerin oluşturduğu işsiz potansiyelleri göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

2

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	267
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336

IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	503
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460
KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924

VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	88.722	4.090	92.802
Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı	2-9 İşyeri Sayısı	Toplam
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	33.101	6.121	39.222
Genel Toplam	121.823	10.211	132.034

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri

arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ssizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ımlılık\ Oranı} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	9	754	34	53	-23	4,3%	-3,1%
İmalat	25	560	44	77	55	7,3%	9,8%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	1	70	0	0	0	0,0%	0,0%
İnşaat	42	1271	3	60	-99	0,2%	-7,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	38	469	18	84	49	3,7%	10,4%
Ulaştırma ve Depolama	11	283	51	49	65	15,3%	23,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	13	226	20	44	11	8,1%	4,9%
Bilgi ve İletişim	3	542	0	10	0	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	2	23	2	1	2	8,0%	8,7%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	9	105	18	18	57	14,6%	54,3%
İdari ve Destek Hizmetleri	6	402	0	2	0	0,0%	0,0%
Eğitim	7	116	0	14	0	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	3	54	1	11	0	1,8%	0,0%
Kültür, Sanat ve Spor	1	4	2	0	0	33,3%	0,0%
Diğer Hizmetler	7	157	0	5	4	0,0%	2,4%
Su Temini, Atık Yönetimi ve İyileştirme	1	23	0	0	64	0,0%	278,3%
Genel Toplam	**178**	**5.059**	**193**	**428**	**185**	**3,7%**	**3,7%**

Ek 5- 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir.

Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kağıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Gümüşhane ilinde 3 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 2 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 2 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Gümüşhane ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 2 işyerine soru kağıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin 7 tanesi Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

Tablo 52 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	2	7	0	7
Toplam	2	7	0	7

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki tek sektörde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 7 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların tamamı erkektir.

2 işyerinden hiçbirinde Açık İş ve Temininde Güçlük Çekilen ve artış ya da azalış beklenen meslek bulunmamaktadır.